Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

UUSIMAA-OHJELMA

UUSIMAA-OHJELMAN TOTEUTUMINEN VUONNA 2014

Uudenmaan liiton julkaisuja E 148 - 2015

Uudenmaan liiton julkaisuja E 148 - 2015
ISBN 978-952-448-423-7, ISSN 2341-8885 (pdf)

Ulkoasu: Anni Levonen
Valokuvat: Tuula Palaste-Eerola

Verkkojulkaisu
Helsinki 2015

Uudenmaan liitto // Nylands förbund
Uusimaa Regional Council // Helsinki-Uusimaa Region

Esterinportti 2 B • 00240 Helsinki • Finland
+358 9 4767 411 • toimisto@uudenmaanliitto.fi • uudenmaanliitto.fi

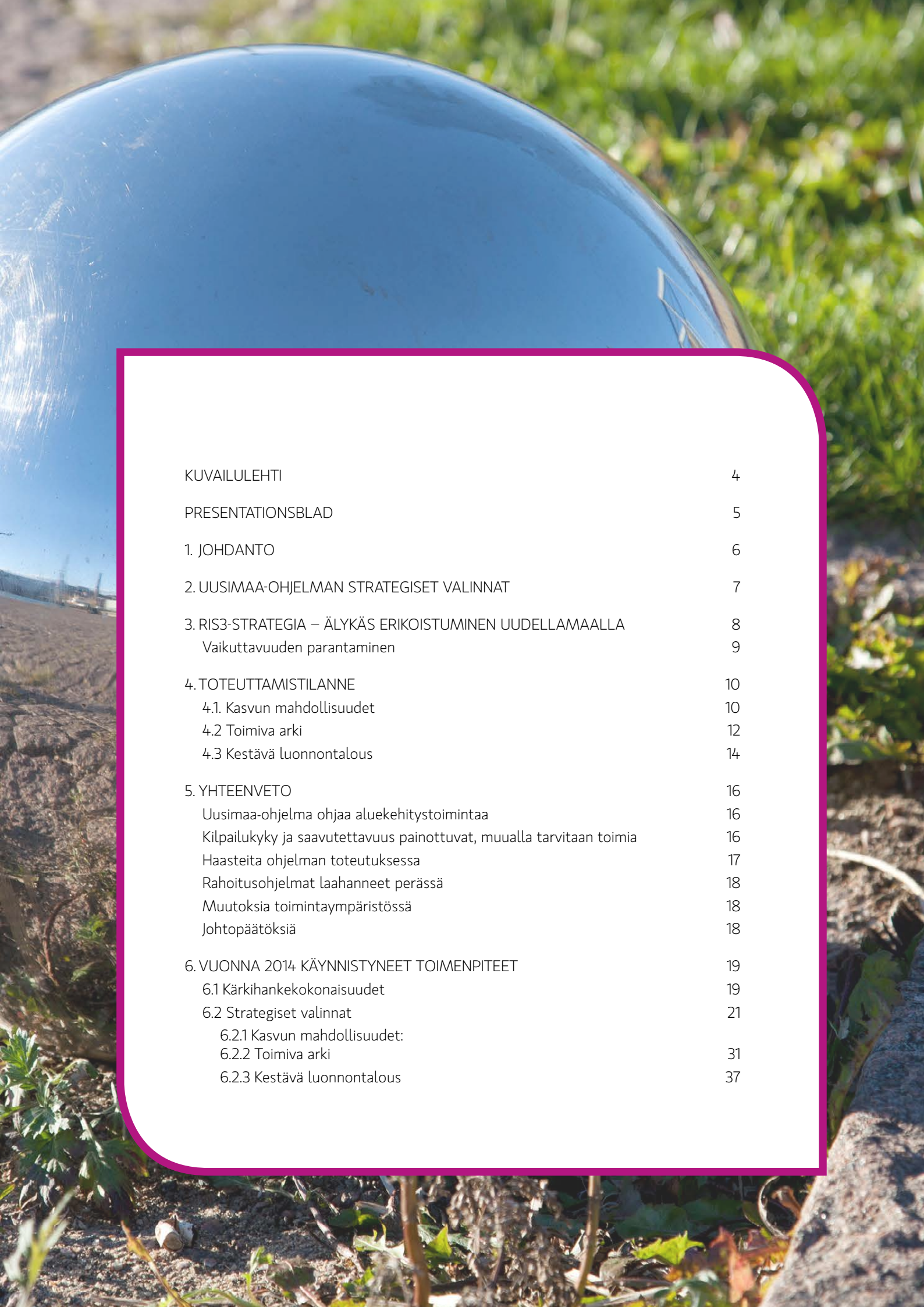

KUVAILULEHTI 4

PRESENTATIONSBLAD 5

1. JOHDANTO 6

2. UUSIMAA-OHJELMAN STRATEGISET VALINNAT 7

3. RIS3-STRATEGIA – ÄLYKÄS ERIKOISTUMINEN UUDELLAMAALLA 8
Vaikuttavuuden parantaminen 9

4. TOTEUTTAMISTILANNE 10
4.1. Kasvun mahdollisuudet 10
4.2 Toimiva arki 12
4.3 Kestävä luonnontalous 14

5. YHTEENVETO 16
Uusimaa-ohjelma ohjaa aluekehitystoimintaa 16
Kilpailukyky ja saavutettavuus painottuvat, muualla tarvitaan toimia 16
Haasteita ohjelman toteutuksessa 17
Rahoitusohjelmat laahanneet perässä 18
Muutoksia toimintaympäristössä 18
Johtopäätöksiä 18

6. VUONNA 2014 KÄYNNISTYNEET TOIMENPITEET 19
6.1 Kärkihankekokonaisuudet 19
6.2 Strategiset valinnat 21
6.2.1 Kasvun mahdollisuudet:
6.2.2 Toimiva arki 31
6.2.3 Kestävä luonnontalous 37

KUVAILULEHTI

Julkaisun nimi
Uusimaa-ohjelman toteutuminen vuonna 2014

Julkaisija
Uudenmaan liitto

Raportin laatija
Uudenmaan liitto

Julkaisusarjan nimi ja sarjanumero
Uudenmaan liiton julkaisuja E 148

Julkaisuaika
2015

ISBN
978-952-448-423-7

ISSN
2341-8885

Kieli
suomi

Sivuja
40

Tiivistelmä

Uusimaa-ohjelma hyväksyttiin Uudenmaan maakuntavaltuustossa 13.12.2013. Se määrittelee maakunnan strategiset kehittämisen kärjet seuraaville vuosille ja ohjaa hankerahoitusta ja toimii myös maakuntakaavojen toteuttamisen välineenä. Uusimaa-ohjelman seurannan tavoitteena on tarkastella sitä, onko päätetyssä strategiassa ja ohjelmassa pysytty ja onko ohjelmalla ollut merkittävää vaikutusta aluekehittämistoimien ja -rahoituksen suuntaamiseen.

Uusimaa-ohjelman toimeenpanoa seurataan seuraavien indikaattoreiden pohjalta:

1. Strategiset kehittämishankkeet ja eri rahoitusmuotojen hyödyntäminen
2. Edellytyksiä luovat kaavoitustoimenpiteet ja infrahankkeet
3. Edunvalvontatoimenpiteet.

Seuranta on kohdistettu Uusimaa-ohjelman kolmeen strategiaseen valintaan ja niiden yhteensä 14 toimenpidekokonaisuuteen. Jatkossa tullaan seuraamaan vielä erikseen Uudenmaan älykkään erikoistumisen strategian (RIS3) mukaista viittä kärkiteemaa.

Ensimmäisen vuoden toimenpiteet ovat painottuneet *Kasvun mahdollisuuksiin* ja sitä kautta maakunnan kansainvälisen kilpailukyvyn edistämiseen. Uudenmaan kansainvälisen saavutettavuuden parantamiseen liittyviä toimia on tehty mm. TEN-T-käytäväverkoston kehittämiseen liittyen. Merkittävä askel innovaatiotoiminnan suuntaamisessa ja uudistamisessa on ollut Uudenmaan RIS3-strategian valmistelu ja hyväksyminen. T*oimivassa arjessa* merkittäviä toimia kohdistettiin maahanmuuton ja kotoutumisen edistämiseen. Näistä toimista voidaan nostaa esille monikulttuurisen yritysneuvonnan vakiinnuttaminen. *Kestävän luonnontalouden* osalta toimia on kohdistettu varsin paljon pohjavesiin ja jätevesiin. Näihin liittyviä hankkeita on käynnistetty useita, missä erityisesti VEDET-hankkeella on ollut merkittävä osuus hankkeiden valmisteluun. Myös *Hiilineutraali Uusimaa* -toimenpidekokonaisuutta on edistetty monin tavoin, erityisesti Climate KIC-yhteistyön puitteissa Hessenin ja Kööpenhaminan kanssa.

Uudellamaalla täytyy edelleen tiivistää rakennerahastojen, EU-palvelun, ELY-keskusten, Helsingin EU-toimiston sekä alueen toimijoiden välistä yhteistyötä ja päästä tätä kautta eri rahoitusvälineiden parempaan hyödyntämiseen. Hankkeiden huolellinen valmistelu ja hankehakemusten laatu on aiempaa tärkeämpää ja sitä on resursoitava riittävästi.

Avainsanat (asiasanat)
aluekehitys, Uusimaa-ohjelma, Kasvun mahdollisuudet, Toimiva arki, Kestävä luonnontalous

Huomautuksia
Julkaisun pdf-versio löytyy verkkosivuiltamme www.uudenmaanliitto.fi/julkaisut

PRESENTATIONSBLAD

Publikation
Uusimaa-ohjelman toteutuminen vuonna 2014

Författare
Nylands förbund

Rapporten är utarbetad av
Nylands förbund

Seriens namn och nummer
Nylands förbunds publikationer E 148

Utgivningsdatum
2015

ISBN
978-952-448-423-7

ISSN
2341-8885

Språk
finska

Sidor
40

Sammanfattning

Nylandsprogrammet godkändes av Nylands landskapsfullmäktige 13.12.2013. Programmet fastställer de strategiska spetsområdena för landskapsutvecklingen för de kommande åren och styr projektfinansieringen och är även ett verkställande instrument för genomförandet av landskapsplanerna. Uppföljningen av Nylandsprogrammet har som mål att granska ifall man hållit sig till strategin och programmet och ifall programmet haft en betydande verkan på inriktningen av regionutvecklingsåtgärder och -finansiering.

Genomförandet av Nylandsprogrammet följs upp på basis av följande indikatorer:

1. Strategiska utvecklingsprojekt och utnyttjande av olika finansieringsformer

2. Planläggningsåtgärder och infrastrukturprojekt som skapar förutsättningar

3. Intressebevakningsåtgärder

Uppföljningen har en inriktning på de tre strategiska valen i Nylandsprogrammet och helheten som sammanlagt omfattar 14 åtgärder. I fortsättningen kommer man ännu skilt att följa upp de fem spetsområden som ingår i Nylands strategi för smart specialisering (RIS3).

Åtgärderna har under det första året fokuserat på *Tillväxtmöjligheter* och därvia främjandet av landskapets internationella konkurrenskraft. Bl.a. i samband med det transeuropeiska transportnätverket TEN-T har man tagit till åtgärder för att förbättra Nylands internationella tillgänglighet. Ett betydande steg när man riktar in och förnyar innovationsverksamheten har varit beredningen och godkännandet av Nylands RIS3-strategi. Betydande åtgärder inom *En fungerande vardag* fick en inriktning på att främja invandring och integration. Av de här åtgärderna kan man lyfta fram inrättandet av bestående mångkulturell företagsrådgivning. När det gäller *Hållbar naturhållning* ligger åtgärdsinriktningen speciellt på grundvatten och avloppsvatten. Flera projekt som ansluter sig till de här har inletts, och där har VATTNEN-projektet en särskild och betydande roll när det gäller projektberedningen. Även åtgärdshelheten *Ett kolneutralt Nyland* har främjats på många sätt, främst med Hessen och Köpenhamn, och inom Climate-KIC-samarbetet.

I Nyland måste man ytterligare intensifiera samarbetet mellan strukturfonderna, EU-tjänsten, NTM-centralerna, Helsingfors EU-byrå och samarbetet med områdets aktörer, och på det här sättet bättre utnyttja olika finansieringsinstrument. En noggrann beredning av projekt och en bättre kvalitet på projektansökningar är viktigare än förr och måste ges tillräckliga resurser.

Nyckelord (ämnesord)
Regionutveckling, Nyland, Tillväxtmöjligheter, En fungerande vardag, Hållbar naturhållning, Nylands förbund, NTM-centralen i Nyland

Övriga uppgifter
Publikationen finns i pdf-version på vår webbplats www.uudenmaanliitto.fi/julkaisut.

1. JOHDANTO

Uusimaa-ohjelma hyväksyttiin Uudenmaan maakuntavaltuustossa 13.12.2013. Uusimaa-ohjelma määrittelee maakunnan strategiset kehittämisen kärjet seuraaville vuosille ja ohjaa hankerahoitusta. Uusimaa-ohjelma toimii myös maakuntakaavojen toteuttamisen välineenä.

Uusimaa-ohjelma laadittiin uudistetulla ja yksinkertaistetulla prosessilla. Laadinnan yhteydessä päätettiin myös uudistaa ohjelman seurantaa yhdessä maakuntakaavan seurannan kanssa. Seurannan tavoitteena on tarkastella sitä, onko päätetyssä strategiassa ja ohjelmassa pysytty ja onko ohjelmalla ollut merkittävää vaikutusta aluekehittämistoimien ja -rahoituksen suuntaamiseen. Seurantaraportti on tarkoitus tehdä vuosittain ja tuloksista raportoidaan sekä maakuntahallitukselle että maakunnan yhteistyöryhmälle.

Uusimaa-ohjelma laadittiin yhteistyössä Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa. Uudellamaalla toimii Uudenmaan liiton sekä Uudenmaan ja Hämeen ELY-keskusten välinen SILTA-ryhmä, joka seuraa Uusimaa-ohjelman toteutumista.

Uusimaa-ohjelmaa valmisteltaessa kiinnitettiin erityistä huomiota toteutuksen näkökulmasta eri EU-rahoitusvälineiden ja kansallisen väliseen työnjakoon sekä eri rahoitusohjelmien hyödyntämiseen. Uusimaa-ohjelman toimeenpanossa seurannassa ovat maakunnan kehittämisrahoitus, Kestävää kasvua ja työtä -rakennerahastoohjelman EAKR- ja ESR-rahoitus, Maaseutuohjelman rahoitus, CentraI Baltic Interreg-, Baltic Sea Interreg- ja Interreg Europe -ohjelmien rahoitus sekä EU:n erillisohjelmien rahoitus. Myös kansallisten rahoitusohjelmien rahoittamia hankkeita pyritään seuraamaan mahdollisuuksien mukaan.

Uusimaa-ohjelman toimeenpanosuunnitelmissa 2014–2015 ja 2015–2016 on sovittu, että ohjelman toimeenpanoa seurataan seuraavien indikaattoreiden pohjalta:

1. Strategiset kehittämishankkeet ja eri rahoitusmuotojen hyödyntäminen
2. Edellytyksiä luovat kaavoitustoimenpiteet ja infrahankkeet
3. Edunvalvontatoimenpiteet.

Seurantaa varten on luotu QPR-pohjainen tietokanta, jonne tallennetaan keskeiset Uusimaa-ohjelmaa toteuttavat kaava- ja edunvalvontatoimenpiteet sekä rahoitetut hankkeet. Seuranta kohdistetaan Uusimaa-ohjelman kolmeen strategiaseen valintaan ja niiden yhteensä 14 toimenpidekokonaisuuteen. Jatkossa tullaan seuraamaan vielä erikseen Uudenmaan Älykkään erikoistumisen strategian (RIS3) mukaista viittä kärkiteemaa.

2. UUSIMAA-OHJELMAN STRATEGISET VALINNAT

Uusimaa-ohjelman strategiset valinnat vuosille 2014–2017 ovat ***Kasvun mahdollisuudet, Toimiva arki*** ja ***Kestävä luonnontalous.*** Ne määrittelevät toimenpidekokonaisuuksia, joiden avulla toteutetaan Uudenmaan tulevaisuuden visiota ja tärkeimpiä tavoitteita.

Strategiset valinnat perustuvat Uusimaa-ohjelman visiossa ja strategiassa esitettyihin lähtökohtiin sekä Uudenmaan erityispiirteisiin ja mahdollisuuksiin. Pyrkimyksenä on maakunnan eri osien tasapuolinen kehittäminen. Kuntien kehittämistavoitteet on huomioitu valinnoissa. Pohjana on analyysi Uudenmaan kuntien strategisista kehittämistavoitteista ja painopisteistä. Erityistä huomiota on kiinnitetty eri EU-rahoitusvälineiden ja kansallisen rahoituksen väliseen työnjakoon sekä eri rahoitusohjelmien hyödyntämiseen ohjelman toteutuksessa.

Aluerakenteen strategisena tavoitetilana on esitetty Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan aluerakenne. Maakuntakaavat noudattavat Uusimaa-ohjelmaa ja niiden toteuttamiseksi laaditaan oma erillinen toteuttamisohjelma. Toimeenpanosuunnitelman valmistelussa maakuntakaavojen tavoitteet ja teemat on huomioitu soveltuvin osin. Näiden kahden työvälineen yhteistyön tulee olla kiistatonta.

Uusimaa-ohjelman visio, strategia ja valinnat ohjaavat toimeenpanoa.

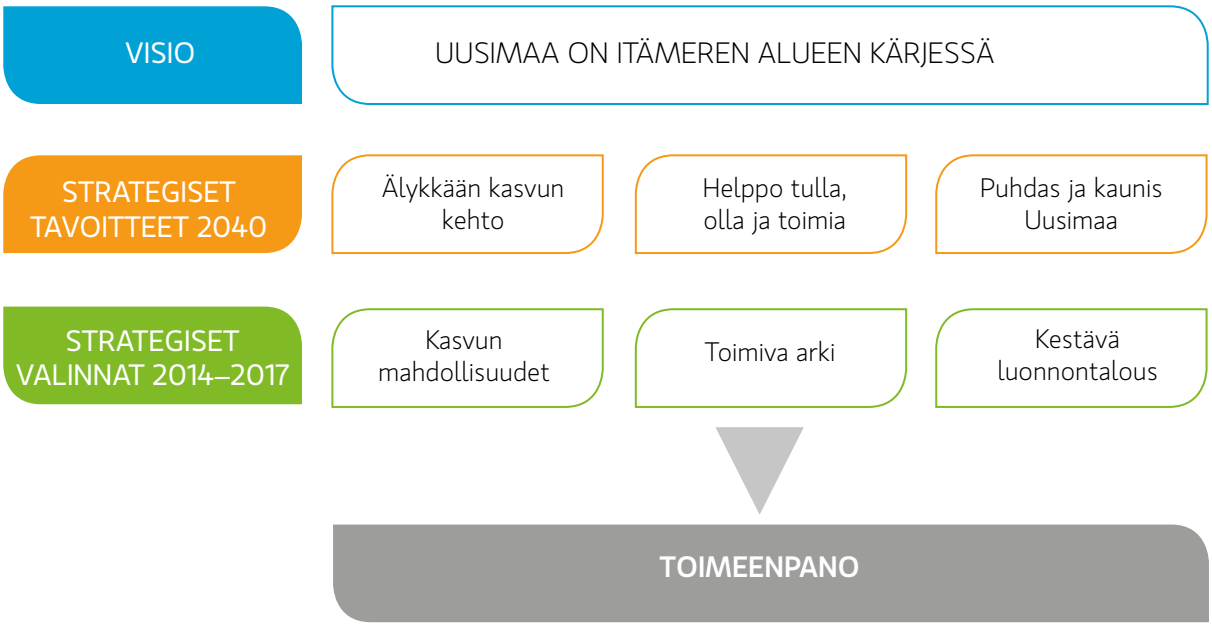

3. RIS3-STRATEGIA – ÄLYKÄS ERIKOISTUMINEN UUDELLAMAALLA

EU pyrkii luomaan koko Euroopassa älykästä, kestävää ja osallistavaa kasvua. Tavoitteena on, että kukin alue kohdistaa taloudellisia ja poliittisia panostuksia omiin vahvuuksiinsa ja osaamisalueisiinsa. Euroopan komission on pyytänyt alueita luomaan omat älykästä erikoistumista koskevat tutkimus- ja innovaatiostrategiansa, eli niin kutsutut RIS3-strategiat. Niiden laatiminen on ollut ennakkoehtona EU:n rakennerahastovarojen käytölle alkaneella kaudella. Uudellamaalla tällä strategialla edesautetaan ennen kaikkea muun EU-rahoituksen suuntaamista maakunnallisiin kehittämis- ja tutkimushankkeisiin sekä parannetaan toimenpiteiden vaikuttavuutta.

Uudellamaalla tulevaisuuden kehittämistavoitteiden ja alueen kärkien määrittäminen on edennyt vaiheittain, osana Uusimaa-ohjelman laatimista. Uusimaa-ohjelman tärkeinä strategisina kehittämistavoitteina ovat älykäs, kestävän kasvun Uusimaa sekä paikan turvaaminen Euroopan johtavien kehittyvien alueiden ja innovaatiokeskittymien joukossa.

Uudenmaan alueellinen tutkimuksen ja innovaatiotoiminnan strategia eli RIS3-strategia on nimeltään ***Älykäs erikoistuminen Uudellamaalla – Tutkimus- ja innovaatiostrategia 2014–2020*** *Uudenmaan liiton julkaisuja B 50 - 2015)*. Strategia kytkeytyy Eurooppa 2020 Agendaan ja kattaa vuodet 2014–2020. Strategian pohjalta nimetään neljä painopistealaa, joiden puitteissa Uudenmaan tutkimus- ja innovaatiotoimintaa edistetään ja sen vaikuttavuutta lisätään älykkään erikoistumisen

RIS3-strategian rakenne ja ratkaisut:

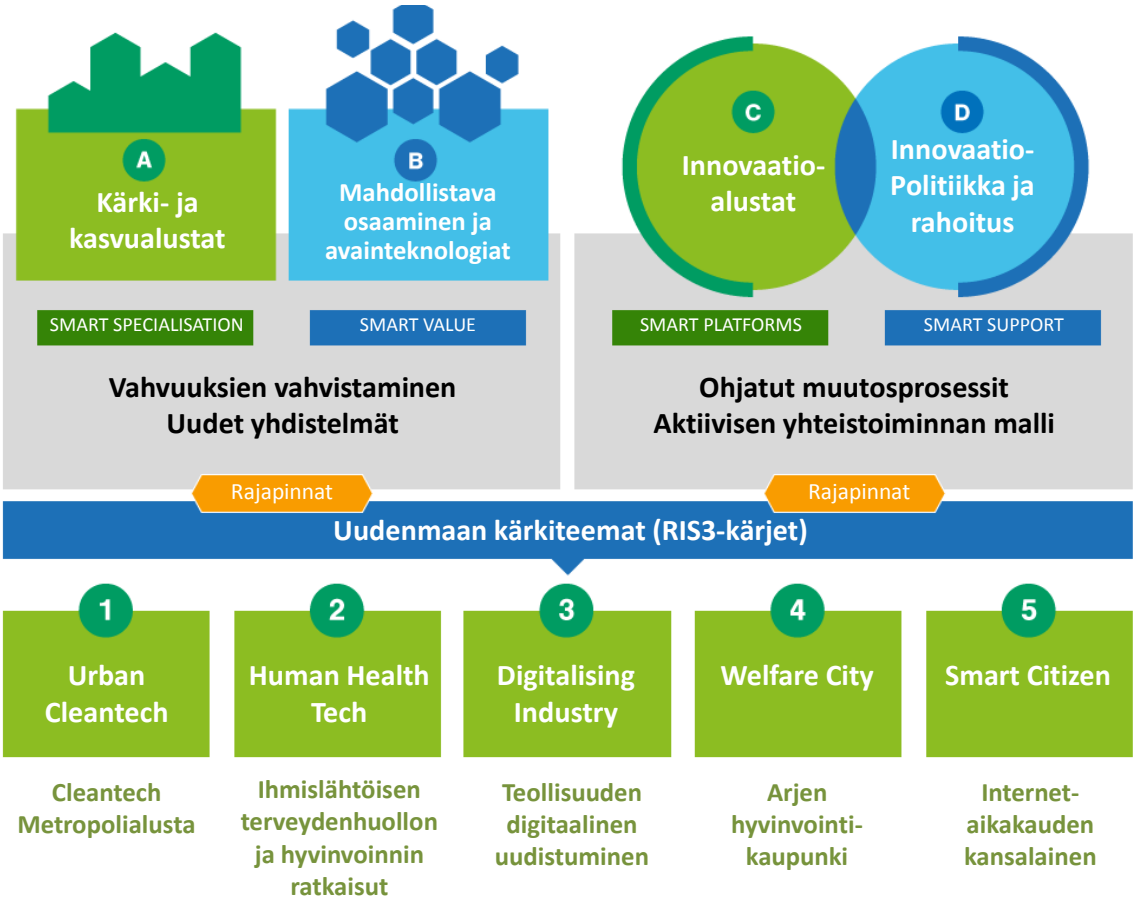

periaatteiden mukaisesti. RIS3-ohjelma Uudellemaalle on hyväksytty Uudenmaan maakuntahallituksessa 8.12.2014.

RIS3-strategialla tavoitellaan:

- Vahvojen innovaatioklusterien läpimurtoja kansainvälisellä tasolla
- Alueen osaamispohjan parempaa hyödyntämistä ja kanavoimista innovaatiotoiminnan piiriin
- Verkostomaisen toimintatavan suurempaa vaikuttavuutta
- Tutkimus- ja innovaatiotyön tuottavuuden parantamista ennustettavamman, pitkäjänteisemmän ja helpommin hahmotettavan toimintaympäristön avulla

Näitä uusmaalaisia älykkään erikoistumisen painopisteitä edistetään ja toteutetaan viidellä kärjellä, jotka ovat

- Urban Cleantech
- Human Health Tech
- Digitalising Industry
- Welfare City
- Smart Citizen

Vaikuttavuuden parantaminen

Älykkään erikoistumisen tavoitteena on kaksinkertaistaa alueen innovaatiopotentiaalista saatavat vaikutukset. Vaikuttavuustason nosto edellyttää, että RIS3-kärjet huomioidaan Uusimaa-ohjelman aihepiireissä ja kärkihankekokonaisuuksissa. Lisäksi on tuettava käytäntöjä, jotka edistävät innovaatiotyön vaikuttavuutta ja skaalautumista. Tämä tarkoittaa keskinäisen synergian merkittävää lisäämistä ja hyvien toimintatapojen korostamista sekä yksittäisten hankkeiden että julkisen vallan ja tukijärjestelmien osalta. Kunkin teeman toimeenpanoon on Uudenmaan liitossa nimetty vastuuhenkilöt.

Strategian toimeenpanon lähtölaukauksena oli 2.–4.2.2015 Laurea ammattikorkeakoulussa pidetty benchlearning seminaari. Seminaarin tulosten pohjalta kussakin teemassa järjestetään keväällä työpajoja toimijoiden sitouttamiseksi ja toimintatapojen rakentamiseksi. Samalla kullein teemalle pyritään löytämään vetäjäksi alan tunteva asiantuntijaorganisaatio.

Seuraavat suuremmat älykkääseen erikoistumiseen liittyvät tapahtumat ovat Open Innovation 2.0 konferenssi sekä mahdollisesti case-osallistuminen ACSI-leiriin kesäkuussa 2015.

4. TOTEUTTAMISTILANNE

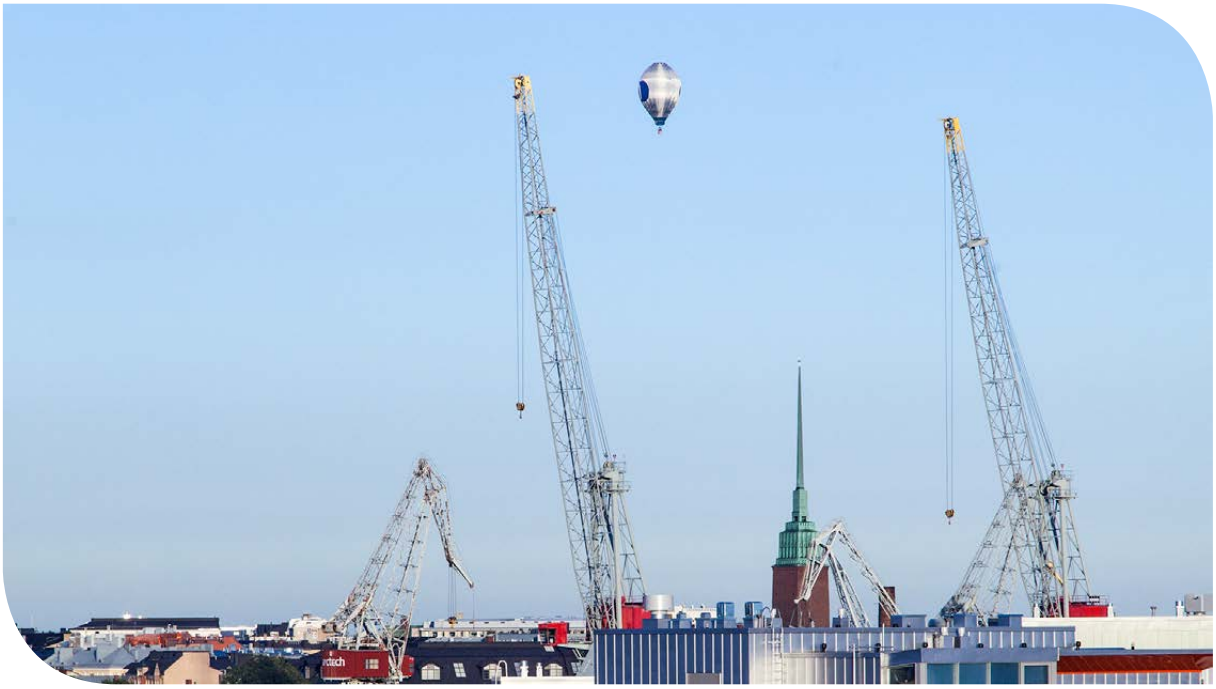

4.1. Kasvun mahdollisuudet

Kasvun mahdollisuuksia on edistetty monin tavoin. Myös hanketoiminta on painottunut tukemaan kasvun mahdollisuuksia. Avoimien kehittämisympäristöjen kehittämiseksi laadittiin *Älykäs erikoistuminen Uudellamaalla — Aluekehittämisen tutkimus- ja innovaatiostrategia 2014–2020*, joka jatkossa suuntaa Uudenmaan aluekehittämisen toimia, alueellista yhteistyötä ja EU-rahoituksen hakemista. Monet hankkeet tukevat pk-yritysten kasvua ja kansainvälistymistä, yrittäjyyden edistämistä sekä alueellista yritysyhteistyötä ja yritysten toimintaedellytysten parantamista.

Uudenmaan teollisuuden, erityisesti teknologiateollisuuden pk- ja veturiyritysten tarpeita ja odotuksia teollisen toimintaympäristön kehittymiselle sekä teollisuuden uudistamiselle selvitetään mm. TAKE – Teollisuuden arvoketjut edelläkävijöinä -hankkeessa.

Elinkeinojen ja innovaatiotoiminnan kehityskuvaa varten neljännen vaihemaakuntakaavan valmistelussa selvitettiin aiempia maakuntakaavoja tarkemmin elinkeinojen toimintaedellytyksiä Uudellamaalla. Lisäksi selvitettiin mitä mahdollisuuksia kaava tarjoaa innovaatiotoiminnan edistämiseen. Yksi tärkeimmistä elinkeinoelämän kilpailuvalteista on logistiikka eli tavaraliikenne, joka vaikuttaa Uudenmaan saavutettavuuteen niin kansallisesti kuin kansainvälisesti. Kaavatyössä valmistui logistiikan kehityskuva.

TEN-T käytävät ja Uudenmaan kansainvälinen saavutettavuus -hankkeessa parannetaan yhteistyössä Suomen kansainvälistä saavutettavuutta ja viedään eteenpäin Euroopan laajuisia kasvukäytävähankkeita. Vuonna 2014 käynnistynyt hanke on myös osa vuoden 2015 toimeenpanosuunnitelman kärkihankekokonaisuutta Kasvua kansainvälisestä saavutettavuudesta. Neljän suunnan käytävät -hankkeessa sovitetaan yhteen eri kehityskäytävähankkeiden tavoitteita palvelemaan pääkaupunkiseudun liikenteen, logistiikan ja elinkeinokehityksen tavoitteita.

KASVUN MAHDOLLISUUDET -KOKONAISUUDEN HANKKEET JA TOIMENPITEET:

Kehittämishankkeet	24 kpl
Kokonaisbudjetti	12 867 321 €
Uudenmaan osuus	8 501 739 €
Kaavoitustoimenpiteet	2 kpl
Edunvalvontatoimenpiteet	4 kpl

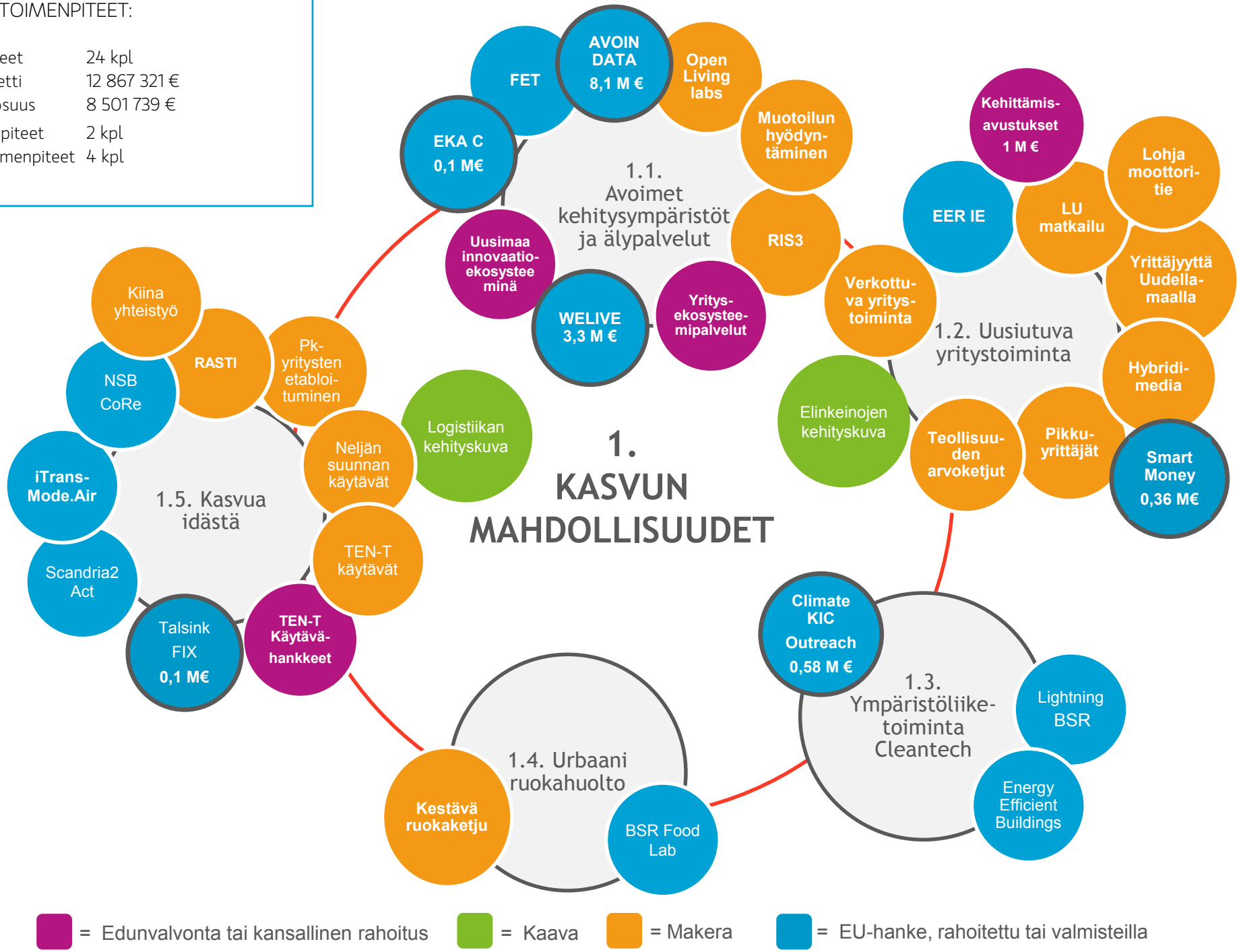

4.2 Toimiva arki

Kestävien kulkumuotojen osuus on noussut ja liikenteen turvallisuus parantunut. Sujuvuudessa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Pieniä ja kustannustehokkaita kehittämishankkeita on toteutettu kehittämisohjelman mukaisesti. Useat raideliikenteen hankkeet ovat edenneet seuraavaan suunnitteluvaiheeseen tai toteutukseen. Valtion rahoittamissa hankkeissa on poikettu merkittävästi aiesopimuksissa sovitusta.

Korkeatasoisen asumisen ja viihtyisän elinympäristön parantamiseksi on käynnistetty hankkeita (esim. Kestävän asumisen työkalupakki, Liveable Baltic Sea) ja tehty selvityksiä (Vuokra-asuntotuotannon turvaaminen KUUMA-kunnissa). Viherrakenne ja kulttuuriympäristöt ovat valmisteilla olevan 4. vaihemaakuntakaavan keskeisiä teemoja.

Sosiaalisesti eheän ja monikulttuurisen Uusimaan tavoitetta toteutetaan mm. ESR-hankkeilla (HERIEC, Samalla tiellä) ja suuntaamalla alkaneen RR-ohjelmakauden rahoitusta kotoutumista edistäviin hankkeisiin. Monikulttuurinen yritysneuvonta on vakiinnutettu pysyväksi toiminnaksi Uudellamaalla Helsingin, Espoon, Vantaan ja Uudenmaan liiton yhteisellä sopimuksella ja rahoituksella. Kaksisuuntainen kotoutuminen-tavoiteohjelman laadinta on käynnissä kuntien, Uudenmaan ELY:n ja Uudenmaan liiton yhteistyönä.

Nuorten työllistymisen mahdollisuuksia on lisätty Uudenmaan liiton ja Uudenmaan ELY:n Kesäduuni Uudellamaalla -kampanjalla sekä Yhdessä takuuseen ESR-hankkeella. Paikallisuutta, lähidemokratiaa ja nuorten osallistumista kehitetään mm. Paikallinen kehittämispolku ESR-hankkeella.

TOIMIVA ARKI -KOKONAISUUDEN HANKKEET JA TOIMENPITEET:

Kehittämishankkeet	10 kpl
Kokonaisbudjetti	21 123 691 €
Uudenmaan osuus	6 509 754 €
Kaavoitustoimenpiteet	1 kpl
Edunvalvontatoimenpiteet	6 kpl

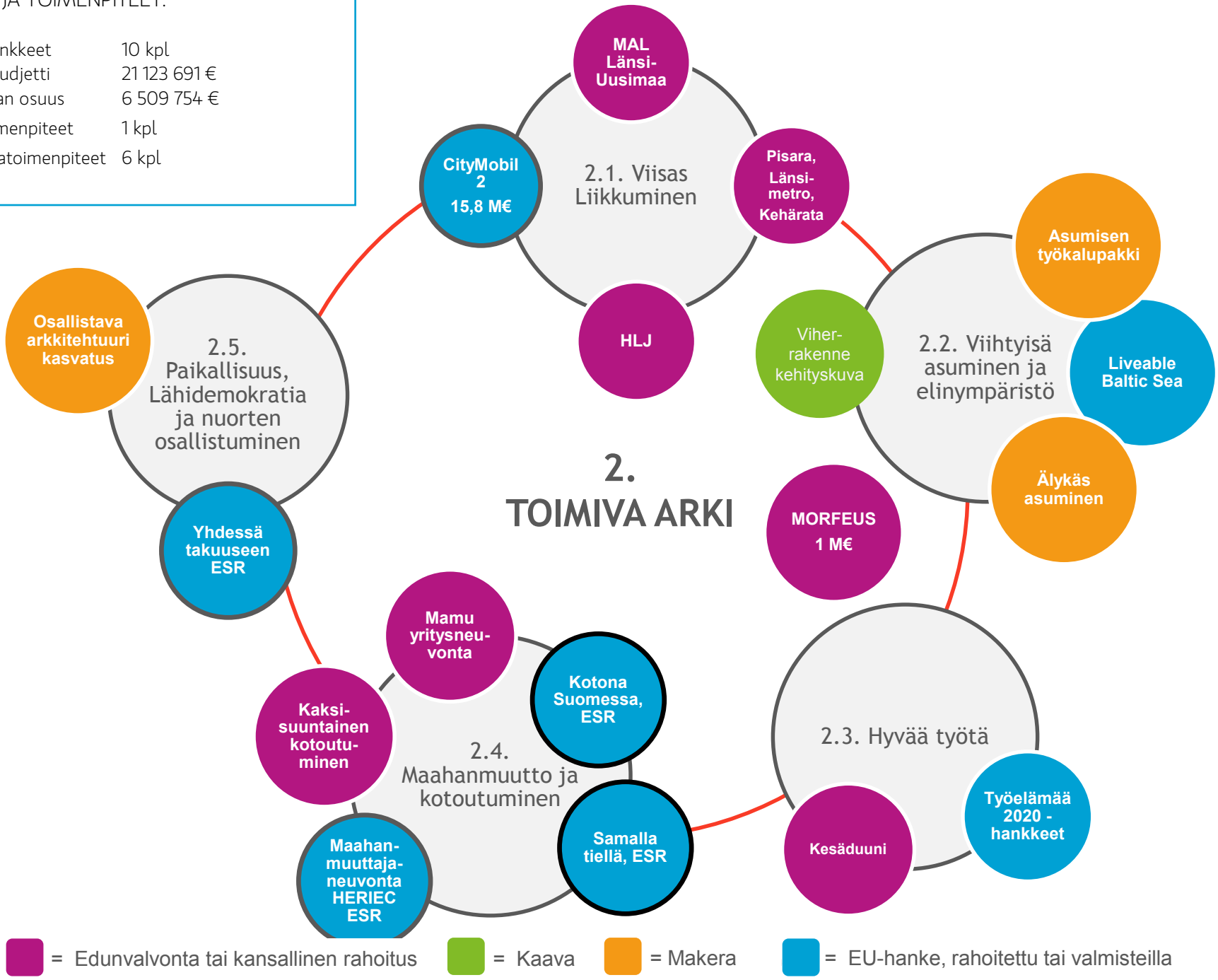

4.3 Kestävä luonnontalous

Kestävä luonnontalous -strategisessa valinnassa painottuivat vuonna 2014 vesien ja Itämeren tilan parantaminen (tavoite 3.2). Erityisesti VEDET-hankeen kautta on voitu toteuttaa ja käynnistää useita toimenpiteitä (ks. luku 6.1 kärkihankekokonaisuudet).

Myös Hiilineutraali Uusimaa (3.4.) tavoitetta on viety monipuolisesti eteenpäin. Climate KIC-yhteistyö Hessenin ja muiden eurooppalaisten alueiden kanssa on poikinut työvaihtojen ja koulutusten lisäksi myös yrityshautomoita. Neuvotteluja Hiilineutraali Uusimaa -tiekartan laatimisesta on käyty ja tuulivoimaselvitys tehtiin osana Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavaa.

Ympäristöviisaat elintavat (3.3.) tavoitteen toimenpiteistä ympäristökasvattajien yhteistyötä tuettiin Rattailla-hankkeessa. Uudenmaan liiton tarjoama energianeuvonta vei eteenpäin kansalaisten energia- ja ympäristötietoisuutta tavoitteiden mukaisesti. Kestäviä elämäntapoja ja vapaa-ajan asumisen teemaa pohdittiin yhdessä Etelä-Suomen yhteistoiminta-alueella, mutta aihetta ei lähdetty viemään eteenpäin.

Monimuotoinen luonto- ja luonnonvarat (3.1.) kokonaisuudessa painottui kiviaineshuolto sekä viherrakenteen ja ekosysteemipalveluiden uusien menetelmien tutkiminen. Kokonaisuutta on välillisesti edistetty myös osana Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan valmistelua.

KESTÄVÄ LUONNONTALOUS -KOKONAISUUDEN HANKKEET JA TOIMENPITEET:

Kehittämishankkeet	7 kpl
Kokonaisbudjetti	6 108 570 €
Uudenmaan osuus	1 427 400 €
Kaavoitustoimenpiteet	1 kpl
Edunvalvontatoimenpiteet	6 kpl

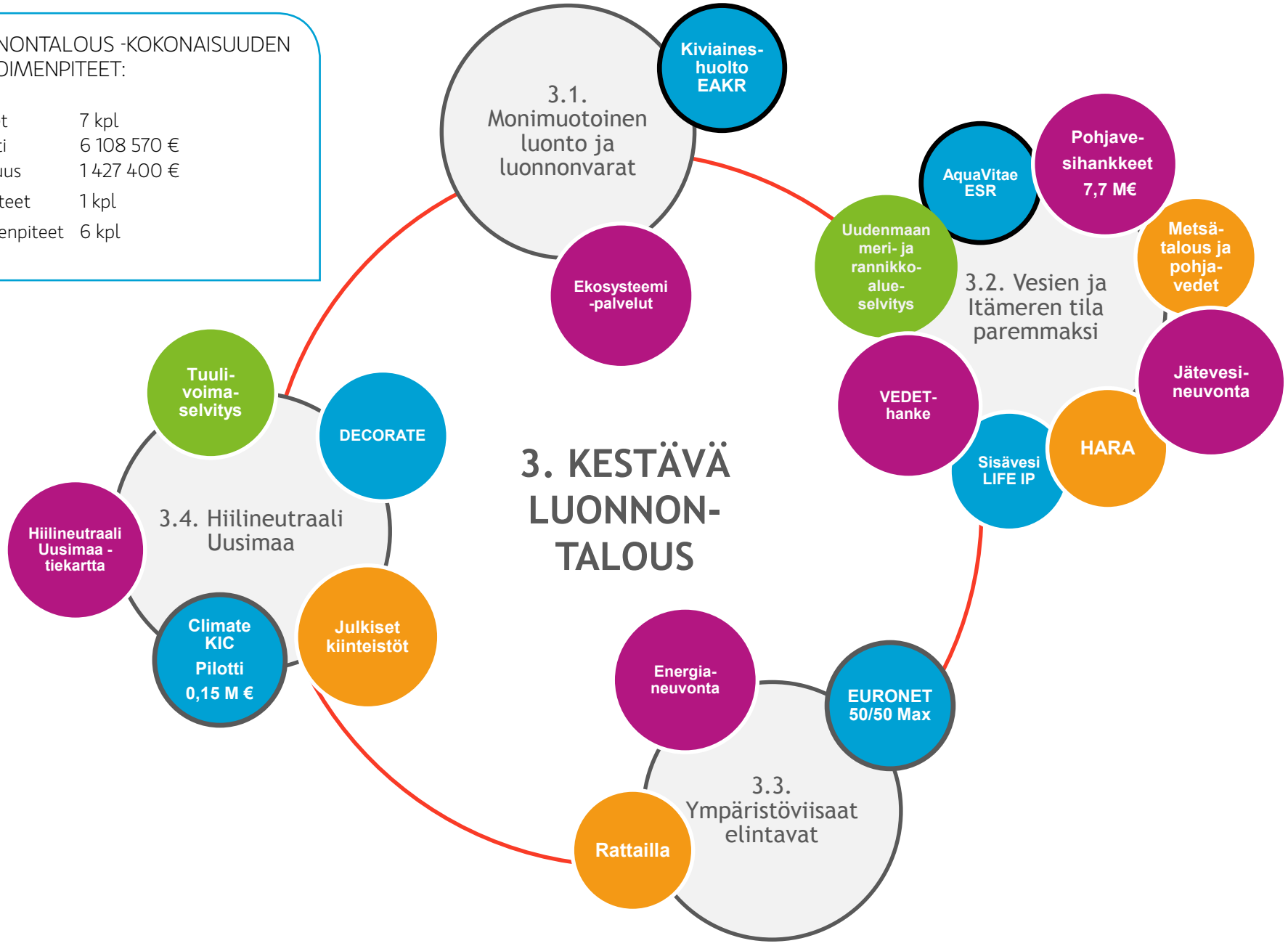

5. YHTEENVETO

Uusimaa-ohjelma ohjaa aluekehitystoimintaa

Kokonaisuutena Uusimaa-ohjelman toteutus on käynnistynyt hyvin. Uusimaa-ohjelman laadinta avoimena ja osallistavana prosessina on osoittautunut onnistuneeksi tavaksi työstää maakunnallista kehittämisstrategiaa ja saada toimijoita sitoutumaan yhteistyöhön kehittämistavoitteiden saavuttamiseksi. Aluekehitystoimia on suunnattu Uusimaa-ohjelman esittämiin painopisteisiin. Ohjelma on toiminut onnistuneesti ohjenuorana aluekehittämisrahoituksen suuntaamisessa.

Vielä on kuitenkin liian aikaista tehdä johtopäätöksiä ohjelman vaikuttavuudesta, mm. koska monet rahoitusohjelmat ovat vasta avautumassa ja hankkeet käynnistymässä. Monien toteutettavien hankkeiden, kaavatoimenpiteiden ja edunvalvontatoimien osalta tulokset näkyvät vasta vuosien kuluttua.

Kilpailukyky ja saavutettavuus painottuvat, muualla tarvitaan toimia

Ensimmäisen vuoden toimenpiteet painottuivat ***Kasvun mahdollisuuksiin*** ja sitä kautta maakunnan kansainvälisen kilpailukyvyn edistämiseen, mikä on tietenkin luonnollista tässä taloustilanteessa. Uudenmaan kansainvälisen saavutettavuuden parantamiseen liittyviä toimia on tehty mm. TEN-T-käytäväverkoston kehittämiseen liittyen.

Arvio Uusimaa-ohjelman painopisteiden toteutumisesta vuonna 2014

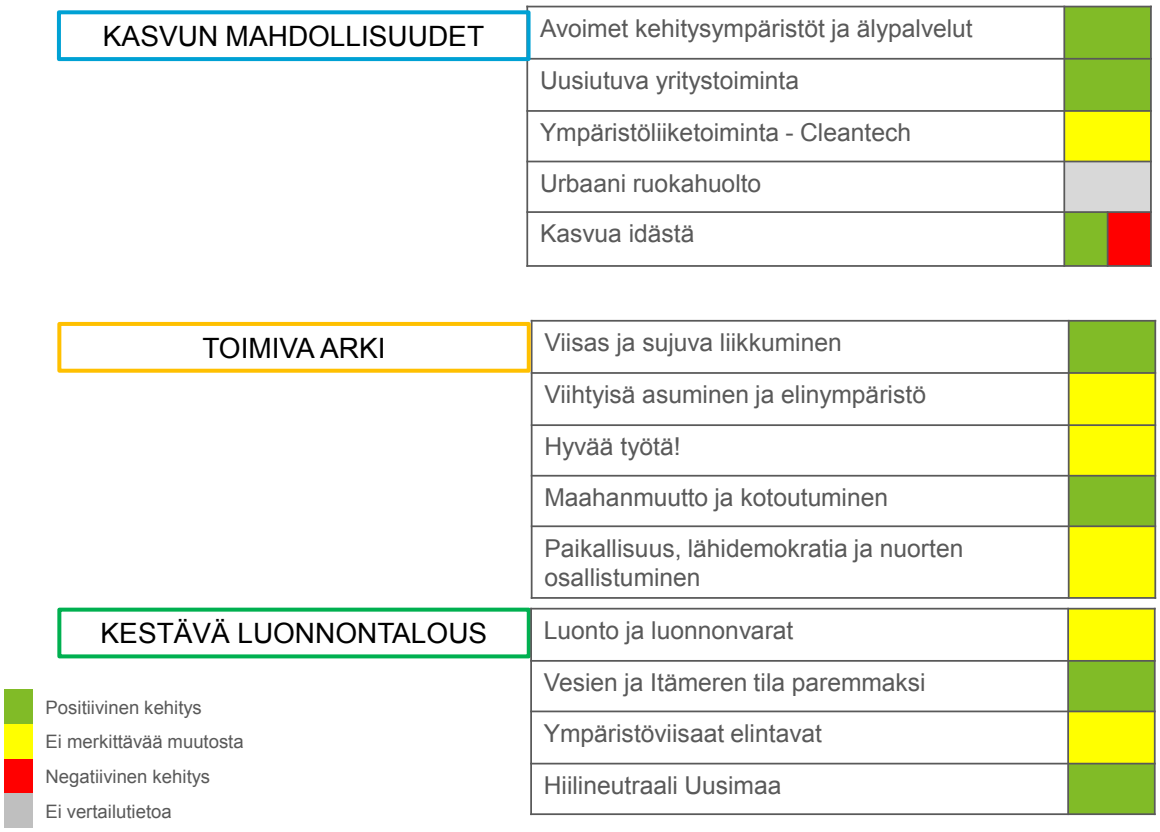

Merkittävä askel innovaatiotoiminnan suuntaamisessa ja uudistamisessa on ollut Uudenmaan RIS3-strategian valmistelu ja hyväksyminen.

Uudenmaan rooli osaavan ulkomaisen työvoiman vastaanottajana ja maahanmuuton on merkittävä. ***Toimivassa arjessa*** merkittäviä toimia kohdistettiin maahanmuuton ja kotoutumisen edistämiseen. Näistä toimista voidaan nostaa esille monikulttuurisen yritysneuvonnan vakiinnuttaminen.

Kestävän luonnontalouden osalta toimia on kohdistettu varsin paljon pohjavesiin ja jätevesiin. Näihin liittyviä hankkeita on käynnistetty useita, missä erityisesti VEDET-hankkeella on ollut merkittävä osuus hankkeiden valmisteluun. Myös Hiilineutraali Uusimaa -toimenpidekokonaisuutta on edistetty monin tavoin, erityisesti Climate KIC -yhteistyön puitteissa Hessenin ja Kööpenhaminan kanssa.

Seurannasta on helppo havaita, että joihinkin Uusimaa-ohjelman toimenpidekokonaisuuksiin ei ensimmäisen toteutusvuoden aikana ole kohdistunut juurikaan toimia. Tällaisia ovat mm. Urbaani ruokahuolto, Hyvää työtä sekä Monimuotoinen luonto ja luonnonvarat. Osaltaan tätä selittää, että suoranaisesti näihin kohdistuvia rahoitusohjelmia avattiin vasta loppuvuodesta tai niitä ollaan vasta avaamassa.

Haasteita ohjelman toteutuksessa

Uudenmaan liitto pyrkii resurssiensa ja toimivaltansa puitteissa edistämään ohjelman toteutusta. Maakuntasuunnitelmalla, maakuntaohjelmalla ja sen toimeenpanosuunnitelmalla ei kuitenkaan ole ollut Uudellamaalla sellaista asemaa kuin monessa muussa maakunnassa. Rakennerahastorahoituksen määrä on Uudellamaalla pieni suhteessa esim. muihin maakuntiin tai valtakunnallisten toimijoiden resursseihin. Siksi Uudellamaalla tarvitaan luovuutta ja toimijoiden yhteistyötä aluekehityshankkeiden ja -toimien eteenpäinviemisessä. Toki maakunnassa tehdään runsaasti erilaisia Uusimaa-ohjelman mukaisia toimia ilman liiton myötävaikutustakin. Tiivis yhteistyö ELY-keskusten, alueen toimijoiden ja maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) kanssa on olennaista sekä toimien toteuttamisen että seurannan näkökulmasta.

Rahoitusohjelmat laahanneet perässä

Uuden ohjelmakauden 2014–2020 keskeisten rahoitusohjelmien käynnistyminen pääosin vasta vuoden 2014 loppupuolella on osaltaan hidastanut merkittävästi hanketoiminnan käynnistymistä. Etelä-Suomea koskevien EAKR-ja ESR-ohjelmien ensimmäiset hakukierrokset olivat syksyllä 2014 ja ensimmäisiä hankepäätöksiä voitiin tehdä vasta loppuvuodesta. Central Baltic ja Baltic Sea Region -Interreg-ohjelmien ensimmäiset haut avautuivat vasta loppuvuonna 2014. Maaseutuohjelma ja Interreg Europe-ohjelma avautuvat vasta vuonna 2015 ja Kaakkois-Suomen ENI-ohjelman avautumisesta ei ole vielä tarkkaa tietoa. Maakunnan kehittämisrahoitus valtion budjetin kautta päättyi vuonna 2014, joten siltä osin liiton mahdollisuudet rahoittaa aluekehittämishankkeita ovat toistaiseksi ohi määrärahojen loppuessa.

Muutoksia toimintaympäristössä

Uusmaalaisessa toimijakentässä tapahtui myös vuonna 2014 merkittäviä muutoksia, jotka vaikuttavat Uusimaa-ohjelman toteutukseen. Kahden merkittävän hanketoimijan, Culminatum Innovation Oy:n ja Vantaan Innovaatioinstituutti Oy:n toiminta loppui vuoden aikana. Se jätti huomattavan aukon potentiaalisiin Uusimaa-ohjelmaa toteuttaviin organisaatioihin. Myös kaupunkiorganisaatioissa ja korkeakouluissa on tehty hanketoimintaan vaikuttavia uudelleenorganisointeja, kuten Helsingin kaupungissa ja Aalto-yliopistossa. Toisaalta ammattikorkeakoulujen rahoitusjärjestelmän muutos kannustaa niitä etsimään ja hakemaan ulkopuolista rahoitusta mm. aluekehityshankkeiden kautta. Yleinen rahoitustilanne on Suomessa huono tällä hetkellä ja tämä vaikeuttaa eri toimijoiden mahdollisuuksia valmistella ja toteuttaa kehittämishankkeita. Erityisesti kuntien valmiudet rahoittaa hanketoimintaa ovat vähäiset.

Johtopäätöksiä

Uudellamaalla täytyy edelleen tiivistää rakennerahastojen, liiton EU-palvelun, ELY-keskusten, Helsinki EU Officen sekä alueen toimijoiden välistä yhteistyötä ja päästä tätä kautta eri rahoitusvälineiden parempaan hyödyntämiseen. INTERREG-ohjelmien ensimmäisten hakukierrosten tulokset selviävät syksyllä 2015 ja silloin tiedetään paremmin kuinka uusmaalaiset ovat menestyneet. Kansainvälinen kilpailu rahoituksen saamiseksi eri EU-välineistä on kireää. Tämän vuoksi on hankkeiden huolellinen valmistelu ja hankehakemusten laatu aiempaa tärkeämpää ja sitä on resursoitava riittävästi.

MYR tarjoaa mainion alustan uusmaalaisten toimijoiden yhteistyölle ja toiminnan koordinoinnille. Hanketoiminnan organisointia ja resursointia tulisi kuitenkin pohtia Uudellamaalla, mikäli halutaan pysyä mukana eurooppalaisessa kilpailussa ja tähdätä vision mukaisesti Itämeren alueen kärkeen.

Joulukuussa 2014 hyväksytyn Uudenmaan Älykkään erikoistumisen -strategian toimeenpano ja RIS3-strategian jalkautus aloitetaan 2015. Tavoitteena on synnyttää suurempia hankekokonaisuuksia ja uusia kumppanuuksia. Toimeenpanosuunnitelman ja uusien kärkihankkeiden valmistelu vuosille 2016–2017 on osa tätä prosessia.

Innovaatiotoimintaan liittyvät rahoitusmahdollisuudet ovat hyvät eri EU-rahoitusohjelmissa unohtamatta kansallista Tekesin rahoitusta. Uudellamaalla toimivien EIT:n rahoittamien KIC:in (ICT KIC, Raw Materials KIC, Climate KIC) välistä yhteistyötä täytyy lisätä ja profiilia nostaa.

6. VUONNA 2014 KÄYNNISTYNEET TOIMENPITEET

6.1 Kärkihankekokonaisuudet

Toimeenpanosuunnitelmassa 2014–2015 on määritelty ne kärkihankekokonaisuudet, joilla uudistuneen Uusimaa-ohjelman tavoitteiden toteutuminen käynnistetään. Kärkihankekokonaisuudet ovat strategisesti merkittäviä ja muodostavat toiminnallisesti vaikuttavan kokonaisuuden, ”hankeperheen”, johon kehittämisvaroja kohdennetaan eri ohjelmista ja rahastoista. Kärkihankevalinnoissa on huomioitu erityisesti EU:n ja kansallisten ohjelmien sisällöt ja rahoitusmahdollisuudet. Uusimaa-ohjelman kärkihankkeiden on täytettävä seuraavat ehdot:

a. Kärkihanke perustuu Uusimaa-ohjelman strategisiin valintoihin ja toimenpiteisiin.
b. Kärkihankekokonaisuudella on omistaja.
c. Kärkihankekokonaisuudella on edellytykset saada EU-hankerahoitusta.
d. Kärkihankkeen vaikuttavuus on mitattavissa laadullisesti tai määrällisesti.

VEDET-hanke

VEDET-hankkeen toimenpiteitä toteutettiin 11.3.–31.12.2014 yhteistyössä Uudenmaan ja Hämeen ELY-keskusten sekä alueen kuntien ja sidosryhmien kanssa. Hanke koostui toimien koordinoinnista kolmella teema-alueella, jotka olivat pohjavesien suojelu, hulevesien hallinta ja haja-asutusalueen jätevesihuolto.

VEDET-hankkeen tavoitteet saavutettiin vaikuttavuuden kannalta hyvin. Toteutettujen hankkeiden vaikutus toimenpiteinä esimerkiksi haja-asutuksen jätevesihuollon yhteistoimintarakenteen luomisessa, pohjavesitiedon kartuttamisessa sekä aihealueiden osaamisen kokoamisessa oli merkittävä. Samoin esiselvitysten kautta tapahtunut konsortioiden kokoaminen ja yhteisten tavoitteiden kirkastaminen on auttanut olennaisesti vesialaa eteenpäin vievien pitkäkestoisten jatkohankkeiden kehittämistä.

Suorien rahoitusvaikutusten kannalta VEDET-hanke generoi rahoitusta vesienhoidon tavoitteiden tukemiseen kohdistuviin hankkeisiin yhteensä 365 700 €. Pohjavesialueiden rakenneselvityksien toteuttamiseen saatiin maaseutuohjelman 2007–2013 rahoitusta 118 500 € ja pohjavesien yhteistarkkailun esiselvitys toteutui ministeriöiden yhteisellä rahoituksella (kokonaisarvo 20 000 €, omarahoitus Uudenmaan vesiensuojeluyhdistyksiltä). Metsätalouden pohjavesivaikutusten esiselvityksen toteutti Metsäkeskus Tapio (kokonaisarvo 24 700 €).

Haja-asutusalueen jätevesihuollon yhteistoimintaverkoston kokoamiseen perustettiin kaksivuotinen hanke Uudenmaan liiton Makera-rahoituksella (kokonaisarvo 65 000 €, toteuttaa Länsi-Uudenmaan Vesi ja Ympäristö ry). Haja-asutusalueen vesihuollon kokonaistarkastelun esiselvitys koko YTA-alueen kattavasti käynnistettiin ELY-keskusten rahoituksella ja partnerien osarahoituksella (kokonaisarvo 37 500 €, toteuttaa HAMK). Lisäksi tuettiin kylien vesipäästöjen hallintaan fokusoidun Interreg-hankkeen valmistelua (lead partner MTT) sekä hulevesien hallinnan projektikehitystä.

VEDET-hankkeen koordinointi jatkuu 1.1.2015 – 28.2.2016 osana *Resurssitehokkaan kiviaineshuollon ja pohjavesien suojelun avoin kehittämisympäristö laajalle metropolialueelle* -esiselvityksen työtä, joka on YTA-alueen maakunnan liittojen yhteinen rakennerahasto-ohjelmahanke (kokonaisarvoltaan 100 000 €).

Yrityspalveluekosysteemi

Kärkihanke-ehdotuksessa tavoitteena on luoda Uudellemaalle maailmanluokan yrittäjyyttä tukeva ekosysteemi. Tavoitteena on lisätä yrittäjyyttä ja yritysten määrää, vahvistaa yritysaihioita, tuoda palvelut ja rahoituksen tarjolle tehokkaasti yrit-

täjille, palvella kattavampaa kirjoa yrityksiä kuten kasvu, mikro ja pk -yritykset sekä houkutella pääomia ja osaamista Suomen ulkopuolelta.

EAKR-rahoitteisessa hankkeessa *Polku – liikeideasta kasvuyritykseksi* (2015–2017) kehitetään osaa yrityspalveluekosysteemistä. Hankkeen puitteissa osapuolet kehittävät, pilotoivat ja tuottavat kasvuyritysaihioille yhdessä sovitut pre-startup -vaiheen palvelut, jotka ovat lean-metodologian mukaiset. Lisäksi osapuolet kehittävät ja tuottavat yhteisen markkinoinnin, vaikuttavuusmittauksen, valintaprosessin sekä käyttävät yhteistä CRM-järjestelmää. Pääkaupunkiseudun yrittäjyyttä tukevat toimijat ja kaupungit tiivistävät hankkeessa yhteistyönsä.

6Aika

6Aika – Avoimet ja älykkäät palvelut on kestävän kaupunkikehityksen strategia, jonka toteuttajina ovat niin sanotut kuutoskaupungit: Helsinki, Espoo, Vantaa, Tampere, Oulu ja Turku. Strategian toteutusta koordinoi Forum Virium Helsinki Oy. 6Aika-strategian toimeenpanon, yhteistyön ja tulosten levittämisen varmistamiseksi käynnistettiin kuutoskaupunkien yhteinen *6Aika-strategiatoimisto* -hanke, jota hallinnoi Forum Virium Helsinki Oy ja sen kokonaisbudjetti on noin 2,3 miljoonaa euroa.

Lisäksi strategian toteuttamiseksi kuutoskaupungit käynnistävät kullekin painopisteelle kärkihankkeet, jotka luovat edellytyksiä uusimman tiedon ja osaamisen tuottamiseen ja hyödyntämiseen rakennerahasto-ohjelman toimintalinjan 2 mukaisesti. Vuonna 2014 käynnistettiin kuutoskaupunkien *Avoin data* -kärkihanke, jota hallinnoi Tampereen kaupunki. Hankkeen kokonaisbudjetti on 8,1 miljoonaa euroa. Kärkihanke kehittää datan tuottamista, avaamista, julkaisua ja käyttöä edistäviä pysyviä rakenteita ja toimintamalleja.

Lisäksi on valmisteltu kärkihankkeita painopistealueille avoimet innovaatioalustat ja avoin osallisuus. Nämä kärkihankkeet pääsevät käynnistymään vuoden 2015 alkupuolella. Kärkihankkeiden lisäksi käynnistetään pienempiä pilottihankkeita, joiden avulla rakennetaan painopistealueiden laajempaa palvelukokonaisuutta sekä testataan ja edelleen kehitetään painopistealueiden sisältöjä.

Pilotti- ja kokeiluhankkeita strategian toteuttamiseen haetaan avoimessa EAKR-haussa 26.1.–27.2.2015. Lisäksi maaliskuussa 2015 tullaan avaamaan ESR-hankehaku avoimen osallisuuden painopistealueen toteutukseen. Rahoittavana viranomaisena kestävän kaupunkikehittämisen EAKR-rahoituksessa toimii Uudenmaan liitto. ESR-toimenpiteiden rahoittajatahona puolestaan on Hämeen ELY-keskus. EAKR-rahoituksen kokonaisbudjetti on noin 80 miljoonaa euroa. ESR-rahoitukseen ei ole etukäteen osoitettu rahoitusta vaan siitä päättävät maakuntien yhteistyöryhmät osana maakuntaohjelmien toimeenpanosuunnitelmia.

6.2 Strategiset valinnat

6.2.1 Kasvun mahdollisuudet:

Kehittämishankkeet ja eri rahoitusmuotojen hyödyntäminen

13025 Kuuma-seudun kestävä ruokaketju

Hankkeen tavoitteena on selvittää ruokaketjun ja sen arvoverkon yritysten liiketoiminnan kehittämisen pääkohteet ja suunnitella tulevalle kehittämiselle yhteinen toimintamalli, johon sekä alueen kunnat, kehitysorganisaatiot, oppilaitokset että alueen yritykset sekä muut keskeiset toimijat sitoutuvat. Toisena päätavoitteena on KUUMA-kuntien hankintojen avulla edistää alueen yrityssektorin palvelujen ja tuotteiden kehittymistä ja niiden saatavuuden ja markkinoiden kasvua. Hyödynnetään pilot-hankintaa, jonka kohteena on hankkeen aluksi valittavan julkisen organisaation elintarvikehankinta.

Pääpartneri	Helsinki Science and Business Park Oy		
Uusmaalaiset partnerit			
Hankkeen kesto	2013-2014		
Rahoitusinstrumentti	makera		
Kokonaisbudjetti	37 500€	Uudenmaan osuus	37500€
Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	1.4. Urbaani ruokahuolto		
RIS3			
Maakuntakaava			

13033 Kontaktointitapahtumaprosessi yritysten kasvun tukena

Hankkeen tavoitteena on kehittää pitkäjänteisiä liiketoimintasuhteita uusmaalaisten ja kiinalaisten yritysten välillä. Hankkeessa varmistetaan huolellinen suunnittelu yhdessä yritysten kanssa ja vahvistetaan yritysten kansainvälistymisvalmiuksia erityisesti Kiinan markkinoille suunnatulla valmennuksella sekä kehitetään liiketoimintafoorumikonsepti.

Kehitetään, testataan ja kuvataan kansainvälistymistä edistävä prosessi. Yritysten kansainvälistymisen tueksi kehitettävää konseptia voidaan hyödyntää myös esimerkiksi Venäjän markkinoilla. Hankkeessa järjestetään kaksipäiväinen tapahtuma Business & Cultural Forum 2014 Vantaalla.

Pääpartneri	Vantaan Innovaatioinstituutti Oy		
Uusmaalaiset partnerit			
Hankkeen kesto	2014		
Rahoitusinstrumentti	makera		
Kokonaisbudjetti	85 000€	Uudenmaan osuus	85000€
Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	1.5. Kasvua idästä		
RIS3			
Maakuntakaava			

13035 TAKE: Teollisuuden arvoketjut edelläkävijöinä

Hankkeen tavoitteena on
1) selvittää Uudenmaan teknologiateollisuuden pk- ja veturiyritysten tarpeita ja odotuksia teollisen toimintaympäristön kehittymiselle. Toimintaympäristöllä tarkoitetaan esim. yritysten ja innovaatiotoiminnan tukemista, verkostojen muodostumista, yrityspalveluiden saatavuutta ja laatua, tutkimus- ja oppilaitosyhteistyötä sekä private-public-partnership -kumppanuutta
2) luoda suunnitelma, miten ohjelmakauden 2014-2020 eri ohjelmat ja rahoitusinstrumentit parhaiten saadaan vahvistamaan yritysten uudistumistarpeita
3) valmistella yhteistyössä sidosryhmien kanssa toimintamalli, jonka mukaan eri toimijoiden työnjako parhaiten tukee yritysten etenemistä itsenäisessä arvoketjussaan ja osana veturiyritysten arvoketjua.

Pääpartneri	Teknologiakeskus Techvilla Oy		
Uusmaalaiset partnerit			
Hankkeen kesto	2013-2014		
Rahoitusinstrumentti	makera		
Kokonaisbudjetti	98 086€	Uudenmaan osuus	98086€
Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	1.2. Uusiutuva yritystoiminta		
RIS3			
Maakuntakaava			

13037 Muotoilun hyödyntäminen Uudenmaan kunnissa

Hankkeessa tutkitaan lähtökohdat muotoilun laajemmalle käytölle Uudenmaan kunnissa. Siinä mallinnetaan muotoilun tilaamisen ja tarjoamisen prosessia noin kahdenkymmenen Kansainvälisen Designsäätiön toteuttaman kunnallisen muotoiluhankkeen avulla. Onnistuneista toimintatavoista ja hankintakäytännöistä luodaan
1) konkreettinen opas kuntien tilaajille ja muotoilupalveluiden tarjoajille, painettuna ja sähköisenä versiona
2) maakunnallinen toimintamalli muotoilun hyödyntämiseen kunnissa.

Pääpartneri	Teollisuustaiteen liitto Ornamo ry		
Uusmaalaiset partnerit			
Hankkeen kesto	2013-2014		
Rahoitusinstrumentti	makera		
Kokonaisbudjetti	75810€	Uudenmaan osuus	75810€
Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	1.1. Avoimet kehitysympäristöt ja älypalvelut		
RIS3			
Maakuntakaava			

13040 Uusmaalaisten pk-yritysten etablointi Venäjälle

Tavoitteena on testata uusmaalaisille pk-yrityksille suunnattua, helposti lähestyttävää ja uudentyyppistä Venäjälle etabloitumisen toimintamallia. Mallin on tarkoitus täydentää jo olemassa olevia, nimenomaan Venäjää koskevia yritysten etabloitumis- palveluja (mm. Finnpro ja Suomalaisvenäläinen kauppakamari) ja mahdollistaa aiempaa useampien pk-yritysten Venäjän vienti. Hankkeessa testattava toimintamalli perustuu liiton teettämään konsulttiselvitykseen "Uudenmaan pk-yritysten etabloituminen Venäjälle; Venäjä-palvelun rakentaminen ja pilottikonseptin laatiminen". Toimintamallia testataan hankkeen aikana siten, että viisi pilottiyritystä aloittavat toimintamallin avulla Venäjän viennin. Tuloksena ovat mm. suositukset toimintamallin jalkauttamisesta, sen tulevasta isäntäorganisaatiosta ja rahoitusmallista.

Pääpartneri	Uudenmaan liitto		
Uusmaalaiset partnerit			
Hankkeen kesto	2014		
Rahoitusinstrumentti	makera		
Kokonaisbudjetti	77800€	Uudenmaan osuus	77800€
Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	1.5. Kasvua idästä		
RIS3			
Maakuntakaava			

14003 Open Living Labs Palvelut ja Kehittämisympäristöt

Hankkeen tavoitteena on tunnistaa Uudenmaan keskeiset living lab -ympäristöt, jotka voivat tarjota käyttäjälähtöisen testauksen tuen ja palvelut kansainvälistyville ja kansainvälisille yrityksille ml. julkiset palvelutarjoajat. Tämän jälkeen luodaan yhdessä valittujen toimijoiden kanssa keskeiset palveluprosessit. Valitut living labit verkotetaan eurooppalaiseen palvelutarjoajien verkostoon yhdessä European Network of Living labs -järjestöjen kanssa. Toimintamallin vakiinnuttamiseksi haetaan EU-rahoitusta Horizon2020 -ohjelmasta, jotta alue voisi toimia vetovoimaisena ja maailmanluokan innovaatioympäristönä

Pääpartneri	HAAGA-HELIA Oy Ab / HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu		
Uusmaalaiset partnerit			
Hankkeen kesto	2014-2015		
Rahoitusinstrumentti	makera		
Kokonaisbudjetti	71200€	Uudenmaan osuus	71200€
Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	1.1. Avoimet kehitysympäristöt ja älypalvelut		
RIS3			
Maakuntakaava			

14004 Neljän suunnan käytävät - Alueellisten kehityskäytävähankkeiden valmistelu

Hankkeessa sovitetaan yhteen eri kehityskäytävähankkeiden tavoitteet (Pohjoinen kasvuvyöhyke, Helsinki-Tampere HHT kasvukäytävä sekä Helsinki-Tallinna ja Via/Rail Baltic kasvukäytävä) palvelemaan pääkaupunkiseudun liikenteen, logistiikan ja elinkeinokehityksen tavoitteita. Eri kehityskäytäville etsitään työnjakoa, jotta projektit eivät muodostu Helsingin seudun näkökulmasta päällekkäisiksi tai kilpaileviksi. Tämän pohjalta laaditaan hankehakemus Rail Baltic Growth Corridor -hankkeelle Itämeriohjelman ensimmäiseen hakuun loppuvuodesta 2014.

Pääpartneri	Helsingin kaupunki		
Uusmaalaiset partnerit			
Hankkeen kesto	2014-2015		
Rahoitusinstrumentti	makera		
Kokonaisbudjetti	60000€	Uudenmaan osuus	60000€
Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	1.5. Kasvua idästä	2.1. Viisas ja sujuva liikkuminen	
RIS3			
Maakuntakaava			

14005 RASTI - Fiksusti Pietariin

Pietarin cleantech–klusterin perustaminen ja käynnistäminen, jossa kohdennetuin toimenpitein edesautetaan uusmaalaisten pk-yritysten ja muiden cleantech – toimijoiden pääsyä mukaan Pietarin cleantech-klusterin perustajajäseniksi. Klusterin perustamisaloite on tullut Pietarin kaupungilta. Klusterin perustamisasiakirja on suunnitelmissa allekirjoittaa Lappeenrannassa kesäkuussa pidettävässä EU–Venäjä Innovaatiofoorumin yhteydessä. Green Net Finland ry toimii neuvonantajana perustettavan klusterin organisaatiostruktuuriin liittyvissä asioissa ja on näin auttamassa uusmaalaisten ja suomalaisten cleantech –yritysten pääsyä alan liiketoiminnan keskiöön Pietarissa.

Pääpartneri	Green Net Finland		
Uusmaalaiset partnerit			
Hankkeen kesto	2014		
Rahoitusinstrumentti	makera		
Kokonaisbudjetti	40000€	Uudenmaan osuus	40000€
Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	1.3. Ympäristöliiketoiminta – Cleantech	1.5. Kasvua idästä	
RIS3			
Maakuntakaava			

14007 Helsinki Region RIS3

Hankkeen toimesta syntyy rakennerahastotoiminnassa edellytetty EU:n S3 Platformin ohjeiden mukaan toteutettava alueellinen "Älykkään erikoistumisen strategia" sekä sitä koskevat prosessikuvaukset. Hanke hoitaa keskeiset osat Uudenmaan liiton intressejä palvelevan alueiden innovaatiotoimintaa ja älykästä erikoistumista käsittelevän tapahtuman järjestämisestä (Bryssel 18.6.2014), tulosten koonnin, toimenpidesuositusten tekemisen ja yhteisten hankeideoiden jalostuksen Uudenmaan intressien mukaisesti jatkotoimia varten. Tuotoksena on myös CoR:n ja muiden järjestäjien yhteinen Proceedings -julkaisu, jota käytetään Uudenmaan EU-toiminnan instrumenttina.

Hanke hoitaa Uudenmaan älykkään erikoistumisen strategian laadinnan yhteistyössä liiton ja monien yhteistyötahojen edustajien kanssa käyttäen mm. työpajoja ja yhteissuunnittelukokouksia. Tässä hyödynnetään ja tuetaan erityisesti MYR:n toimintaa ja moninaisia muita yhteistyömuotoja.

Edellä olevien tuloksena laaditaan myös Uusimaa-ohjelman kärkihankekokonaisuuden "Avoimet kehittämisympäristöt ja älypalvelut" perustaksi tarvittava innovaatioalustan menetelmällisen ja sisällöllisen puolen kuvaus.

Pääpartneri	Aalto korkeakoulusäätiö		
Uusmaalaiset partnerit			
Hankkeen kesto	2014		
Rahoitusinstrumentti	makera		
Kokonaisbudjetti	90000€	Uudenmaan osuus	90000€
Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	1.1. Avoimet kehitysympäristöt ja älypalvelut		
RIS3			
Maakuntakaava			

14008 Yrittäjyyttä Uudellamaalla

Hankkeen tavoite on tuottaa ruotsinkielisiä videoita yrittäjistä, jotka toimivat Uudellamaalla. Nämä videot näytetään Yle Fem aamu-tv -ohjelmassa "min morgon" ja vielä alkuillasta samalla kanavalla. Tarkoitus on näyttää videoita eri tilaisuuksissa mahdollisimman paljon vuosina 2014 - 2015. Videot ovat 6-7min pitkiä kertoen yrittäjistä, joiden mielenkiintoisen tarinan on tarkoitus inspiroida yrittäjyyteen raja-aitoja kaataen. Tarkoitus on myös toimia yhteistyössä ruotsinkielisten korkeakoulujen kanssa ja kannustaa opiskelijoita yrittäjyyteen.

Pääpartneri	Suomen Yrittäjät ry		
Uusmaalaiset partnerit			
Hankkeen kesto	2014		
Rahoitusinstrumentti	makera		
Kokonaisbudjetti	31500€	Uudenmaan osuus	31500€
Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	1.2. Uusiutuva yritystoiminta		
RIS3			
Maakuntakaava			

14010 Länsi-Uudenmaan matkailun kehittämishanke

Hankkeen aikana konkretisoidaan Länsi-Uudenmaan kuntien ja matkailuyritysten yhteistyö käynnistämällä Länsi-Uudenmaan matkailun yhteinen myynti- ja markkinointiyhtiö (Lumo Oy) Länsi-Uudenmaan matkailustrategian mukaisesti. Lumo Oy:n toiminnan kautta syntyy yhteinen matkailubrändi, jonka avulla alue on kilpailu- ja yhteistyökykyinen sekä vetovoimainen laajenevassa eteläisen Suomen matkailun alueyhteistyössä. Hankkeessa toteutetaan markkinointitoimenpide-pilotti Suomessa ja Venäjällä yhteistyössä yrittäjien kanssa. Pilotissa testataan yhteistyötä käytännössä painottaen; sähköisiä kanavia, laatukriteerit täyttävää näkyvyyttä, Venäjäosaamista ja alueen sisäistä sekä ulkoista markkinointia.

Pääpartneri	Länsi-Uudenmaan matkailu Lumo Oy		
Uusmaalaiset partnerit			
Hankkeen kesto	2014-2015		
Rahoitusinstrumentti	makera		
Kokonaisbudjetti	99000€	Uudenmaan osuus	99000€
Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	1.2. Uusiutuva yritystoiminta	1.5. Kasvua idästä	
RIS3			
Maakuntakaava			

14014 Verkottuvaa yritysmatkailua ja terveysliikuntaa golfviheriöllä

Hanke kokoaa elinkeino- ja yritystoiminnan vaikuttajia Hyvinkään Kytäjällä järjestettävään kansainväliseen golftapahtumaan. Osallistujia on myös Venäjältä. Tapahtumaviikon aikana hankkeen puitteissa järjestetään kuuden päivän ajan yrittäjä/päättäjätilaisuuksia yhteensä 500 vaikuttajalle. Lisäksi järjestetään yrittäjäseminaari liiketoiminnan edistämiseksi. Elinkeinoteemojen ohella tilaisuuksissa tuodaan esiin golfin terveysliikuntavaikutuksia. Tapahtuman kansallisen ja kansainvälisen näkyvyyden avulla tuodaan matkailijoille esille koko Uudenmaan aluetta. Hyria-koulutusyhtymä toimii lisäksi tapahtumassa yhteistyökumppanina tuomalla esiin sekä koulutustarjontaansa että vastaamalla tapahtuman järjestys- ja turvallisuuspalveluista osana opintokokonaisuutta.

Pääpartneri	Suomen Golfliitto		
Uusmaalaiset partnerit			
Hankkeen kesto	2014		
Rahoitusinstrumentti	makera		
Kokonaisbudjetti	60000€	Uudenmaan osuus	60000€
Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	1.2. Uusiutuva yritystoiminta		
RIS3			
Maakuntakaava			

14017 Insufficient sleep, immunity and metabolic disturbances -hankkeen valmistelu

Hankkeen tarkoituksena on valmistella täysimittainen 2. vaiheen hakemus EU:n Horizon 2020 hakusioon: PHC1-2014: Understanding health, ageing and disease: determinants, risk factors and pathways.

Pääpartneri	Helsingin yliopisto, Biolääketieteen laitos		
Uusmaalaiset partnerit			
Hankkeen kesto	2014		
Rahoitusinstrumentti	makera		
Kokonaisbudjetti	20000€	Uudenmaan osuus	20000€
Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	1.1. Avoimet kehitysympäristöt ja älypalvelut		
RIS3			
Maakuntakaava			

14019 Osallisuutta ja hauskaa tekemistä - Pikkuyrittäjät kerhotoimintaa Uudenmaan kouluihin

Pikkuyrittäjät on peruskoulun alaluokkalaisille suunnattua koulun jälkeistä toimintaa, jossa 4-5. luokan oppilaat perustavat pienen yrityksen. Oppilaat muodostavat ryhmiä ja keksivät yritysidean ja toteuttavat niitä ohjaajien avustuksella. Yritysideoita hiotaan kerhotapaamisissa eri teeman näkökulmasta. Lopulta valmiit ideat esitellään loppuhuipentumassa. Pikkuyrittäjät toimintamalli liitetään jatkossa osaksi Nuori Yrittäjyys ry:n NY Yrittäjäkasvatuksen polkua, joka on merkittävä opetuksen ja koulutuksen tavoitteita tukeva yrittäjäkasvatuskokonaisuus Suomessa.

Pääpartneri	Nuori yrittäjyys ry		
Uusmaalaiset partnerit			
Hankkeen kesto	2014-2015		
Rahoitusinstrumentti	makera		
Kokonaisbudjetti	84000€	Uudenmaan osuus	84000€
Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	1.1. Avoimet kehitysympäristöt ja älypalvelut	2.5. Paikallisuus, lähidemokratia ja nuorten osallistuminen	
RIS3			
Maakuntakaava			

14020 FET-konferenssilla näkyvyyttä ja työtä Uudellemaalle

Hankkeessa laaditaan hakemus "H2020-FETOPEN-2014-CSA "-hakuun. Hakemuksella tähdätään kolmannen European Future Technologies Conference and Exhibition (FET) –tapahtuman järjestämiseen pääkaupunkiseudulla vuoden 2015 lopussa tai 2016 alussa.

Pääpartneri	Spinverse Oy		
Uusmaalaiset partnerit			
Hankkeen kesto	2014		
Rahoitusinstrumentti	makera		
Kokonaisbudjetti	30000€	Uudenmaan osuus	30000€
Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	1.1. Avoimet kehitysympäristöt ja älypalvelut		
RIS3			
Maakuntakaava			

14025 EU-valmisteluhanke EE02 - Energy-efficient buildings

Valmisteluhankkeen aikana laaditaan täysimittainen hakemus EU:n H2020–ohjelman Energy Effiency / Buildings design for new highly energy performing buildings –hakuun (dl 4.2.2015).

Pääpartneri	Green Net Finland		
Uusmaalaiset partnerit			
Hankkeen kesto	2014		
Rahoitusinstrumentti	makera		
Kokonaisbudjetti	20000€	Uudenmaan osuus	20000€
Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	1.3. Ympäristöliiketoiminta – Cleantech	3.4. Hiilineutraali Uusimaa	
RIS3			
Maakuntakaava			

14028 Hybridimediateknologisen yhteistyön käynnistäminen

Hybridimediateknisien sovellutusten avulla painettavaan älyyn liitetään mediatekniikka ja etenkin painotekniikat. Nämä sovellukset hakevat paikkaansa valmistavassa teollisuudessa johtuen materiaalien korkeista hinnoista. Uusilla tekniikoilla päästään valmistukseen, jossa ylimääräisiä, jätteeksi päätyviä valmisteita ei synny ja ympäristön kuormitusta voidaan vähentää mm. energian talteenoton avulla. Hankkeessa kootaan yhteen verkosto (viisi yritystä digipaino-, muovi- ja älytuotealoilta), jonka avulla voidaan laajentaa nykyistä osaamista uusille tuottaville markkinoille sekä tehdään demonstraatio hybrideiteknisen toimintamallin mukaisesta tuotteesta.

Pääpartneri	Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy		
Uusmaalaiset partnerit			
Hankkeen kesto	2014-2015		
Rahoitusinstrumentti	makera		
Kokonaisbudjetti	50000€	Uudenmaan osuus	50000€
Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	1.1. Avoimet kehitysympäristöt ja älypalvelut	1.2. Uusiutuva yritystoiminta	
RIS3			
Maakuntakaava			

14029 Moottoritie on kuuma - Lohjan moottoritieliittymien kehittäminen 2015

Lohjan alueella sijaitsevia moottoritieliittymiä profiloidaan ja sen perusteella määritellään kehittämistarpeet. Tutkitaan kansainvälisten esimerkkien kautta, millaista potentiaalia liittymäalueilla on toimia maakunnallisesti uusimuotoisen yritystoiminnan pilottialueina. Mahdollisia toimintamuotoja ovat mm. cleantech-yrityspuisto, palvelinkeskuskeskittymä, rekkaliikenteen älykäs levähdys- ja huoltoalue ja nettikaupan uusimuotoinen logistinen varastomyymäläalue.

Pääpartneri	Lohjan kaupunki		
Uusmaalaiset partnerit			
Hankkeen kesto	2014-2015		
Rahoitusinstrumentti	makera		
Kokonaisbudjetti	110000€	Uudenmaan osuus	110000€
Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	1.2. Uusiutuva yritystoiminta	1.5. Kasvua idästä	
RIS3			
Maakuntakaava	2. vaihemaakuntakaava		

14036 European Institute of Innovation and Technology (EIT): KIC-hakemus terveelliseen elämiseen ja ikääntymiseen

Hankkeessa laaditaan Suomen alikonsortion hakemus eurooppalaiseen EIT KIC-hakemukseen ja valmistaudutaan mahdolliseen EIT:n kuulemiseen.

Pääpartneri	Aalto-korkeakoulusäätiö		
Uusmaalaiset partnerit			
Hankkeen kesto	2014		
Rahoitusinstrumentti	makera		
Kokonaisbudjetti	23700€	Uudenmaan osuus	23700€
Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	1.1. Avoimet kehitysympäristöt ja älypalvelut	1.2. Uusiutuva yritystoiminta	
RIS3			
Maakuntakaava			

14038 TEN-T käytävät ja Uudenmaan kansainvälinen saavutettavuus

Hankkeessa
- tehdään yhteistyötä alueen kansainvälisen saavutettavuuden varmistamiseksi ja tuetaan alueen yhteistä edunvalvontaa keskeisten kasvukäytävähankkeiden edistämisessä. Uudenmaan liitto edustaa aluetta TEN-T ydinverkkokäytävien foorumeissa ja alueiden työryhmässä
- seurataan CEF-rahoituksen toteutusta ja hankkeiden valintaa, avustetaan tulevien hakujen valmisteluissa ja välitetään partnerien ja seudun yhteistä näkemystä kansalliselle ja EU-tasolle
- valmistellaan North Sea Baltic Growth Corridor -hankehakemus sekä Vantaa Airport region -hankehakemus Itämeri-ohjelman 1. hakuun
- osallistutaan muiden kasvukäytävä-, liikenne- ja logistiikkahankkeiden valmisteluun ja edunvalvontaan (esim. Helsinki-Tampere kasvukäytävä osana LIV:in Suomi-käytävää, Helsinki-Turku ratayhteyden kehittäminen, TalsinkiFix eli Helsinki-Tallinna kiinteän yhteyden mahdollinen jatkohankevalmistelu)

Pääpartneri			
Uusmaalaiset partnerit			

Hankkeen kesto	2015		
Rahoitusinstrumentti	makera		
Kokonaisbudjetti	173000€	Uudenmaan osuus	173000€
Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	1.5. Kasvua idästä		
RIS3			
Maakuntakaava	2. vaihemaakuntakaava		

A32892 EKA C - Edelläkävijäalue Helsinki Region

Hanke täydentää Culminatum Innovation Oy Ltd:n toteuttamassa EKA – Edelläkävijäalue Helsinki Region –hankkeessa 1.6.2012-30.6.2014 tehtyä työtä sekä muita innovaatiotoiminnan kehitystoimia. Hanke luo edellytykset sille, että Helsinki Region kehittyy EU:ssa tunnetuksi edelläkävijäksi innovaatioekosysteeminä.

Erityisesti hanke palvelee EKA-hankkeen kokonaistavoitetta "Alue toimii Suomen kansainvälisen menestyksen veturina ja kykenee ottamaan itselleen EU-tason edelläkävijän roolin innovaatioekosysteeminä". Hanke täydentää muita toimia, jotta saamme alueeltamme EU-tasolle:
1. Konseptikuvaukset, miten tutkimustiedon ja käytännön välistä aukkoa voidaan olennaisesti pienentää ja miten käytännön tason toiminta Helsinki Region –alueella saadaan EU-edelläkävijäksi.
2. Digitalisoitumisen ja avoimen innovaation hyödyntäminen.
3. Alueellisen innovaatioekosysteemin dynamisointi, Knowledge Triangle –toimintamallin luominen ja TRiple Helix –toimintamallin modernisointi.
4. Osallisuus, vuorovaikutus, living lab –toiminta ja yhteiskunnalliset innovaatiot
5. Tulosten skaalattavuus.

Hankkeen varsinaisena kohderyhmänä ovat Helsinki Region Innovaatioekosysteemin toimijat sekä näiden kautta alueen yritystoiminta. Erityiskohteena ovat Startup –yritykset sekä oppilaitoksissa opiskelevat yrittäjyyttä uramahdollisuutenaan pitävät.

Hankkeen tulosten ja tuotosten päähyödyntäjät ovat alueen innovaatiotoimijat sekä innovaatiokehityksestä vastaavat julkishallinnon toimijat. Hanke yhdessä jo tehdyn EKA-toiminnan kanssa tarkastelee, tuotteistaa ja konseptoi toimia, joilla innovaatiokeskittymissä suoritettavat toimet levittävät vaikutustaan Helsinki Region alueen sisällä ja toimivat EU:ssa uusien ratkaisujen luojina sekä vahvistavat Suomen kilpailukykyä.

Pääpartneri	Laurea ammattikorkeakoulu Oy		
Uusmaalaiset partnerit			
Hankkeen kesto	2014-2015		
Rahoitusinstrumentti	EAKR		
Kokonaisbudjetti	100000€	Uudenmaan osuus	100000€
Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	1.1. Avoimet kehitysympäristöt ja älypalvelut		
RIS3			
Maakuntakaava			

A70011 Kuutoskaupunkien avoin data

6Aika – Avoimet ja älykkäät palvelut on kestävän kaupunkikehityksen strategia, jossa ovat mukana Suomen suurimmat kaupungit, ns. kuutoskaupungit Helsinki, Espoo, Vantaa, Tampere, Turku ja Oulu. Hanke toteuttaa 6Aika-strategian ja sen avoin data -painopistealueen tavoitteita.

Hankkeessa kuutoskaupungit avaavat tietovarantojaan mahdollisimman laajasti avoimeksi dataksi hyödyntäen yhteisiä ja yhdessä sovittuja ja kehitettyjä toimintamalleja, julkaisualustoja ja lisenssimalleja. Erityinen huomio kiinnitetään yhdessä sovittuihin standardeihin, yhteiseen käytettävyyteen, parhaiden oppien ja käytäntöjen jakamiseen sekä yhdessä tekemiseen.

Kaupungit tuottavat valtavasti arvokasta tietoa: esimerkiksi paikkatietoa, ympäristötietoa, liikennetietoa, tilastoja ja taloustietoja. Yritykset voivat hyödyntää tätä tietoa liiketoiminnassaan käyttämällä dataa esimerkiksi uusien palvelujen raaka-aineena. Hanke vahvistaa yritysten innovaatiotoimintaa ja sisältää aktivointitoimenpiteitä yritysten toteuttamien sovellusten aikaansaamiseksi. Innovaatiot voivat synnyttää uutta, kansainvälisestikin vientikelpoista liiketoimintaa, ja kuuden kaupungin kokonaisuus on yrityksille erinomainen testiympäristö ja markkina uusille palveluille.

Hankkeessa synnytetään ja kehitetään edelleen, yhteistyössä kuutoskaupunkien, yritysten ja muiden toimijoiden kesken datan tuottamista, avaamista, julkaisua ja käyttöä edistäviä pysyviä rakenteita ja toimintamalleja, jotka sulautuvat osaksi kaupunkien normaalia toimintaa. Tekemisessä korostuvat datan tuottajien ja hyödyntäjien välinen tiivis yhteistyö ja esimerkiksi yhdessä sovitut toimintamallit, rajapintastandardit ja datan jakeluteknologiat, jotka mahdollistavat ratkaisujen skaalautuvuuden ja hyötyjen moninkertaistumisen, kun kaupunkien valikoituihin tietojärjestelmiin avataan ohjelmointirajapinnat kaikkien halukkaiden hyödynnettäväksi.

Hanke tukee ekologista ja taloudellista kestävyyttä edistämällä dataan perustuvien aineettomien tuotteiden ja palvelujen kehittymistä ja uusien liiketoimintamahdollisuuksien syntymistä. Datan avoimuus auttaa tekemään mm. luontoa, ilmastoa, ympäristöä ja uusiutuvia energialähteitä käsitteleviä tutkimuksia, analyysejä ja visualisointeja, jotka parantavat tietoisuutta, osaamista ja mahdollistavat tarkemman päätöksenteon ja ennustamisen.

Kaupunkien toiminnan läpinäkyvyys ja tiedon avoimuus edistävät yhteiskunnallista ja kulttuurista yhdenvertaisuutta sekä tasa-arvoa. Lisäksi sukupuolinäkökulma huomioidaan hankkeen toiminnassa.

Pääpartneri	Tampereen kaupunki		
Uusmaalaiset partnerit	Espoon kaupunki, Helsingin kaupunki, Vantaan kaupunki, Forum Virium Helsinki		
Hankkeen kesto	2014-2017		
Rahoitusinstrumentti	6Aika		
Kokonaisbudjetti	8100000€	Uudenmaan osuus	6000000€
Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	1.1. Avoimet kehitysympäristöt ja älypalvelut		
RIS3			
Maakuntakaava			

A70020 Smart Money for International Growth

Hankkeessa edistetään kasvurahoituksen sekä uusien myyntikanavien saamista suomalaisille terveys, ICT, ja cleantech alojen yrityksille. Hankkeessa keskitytään rahoituksen saamiseen lähinnä ulkomaisten korporaatioiden sijoitusosastoilta (Corporate Venture Capital -CVC).
Tavoitteet:
1. Luodaan kontaktit ja yhteistyösuhteet Corporate Venture Capital sijoittajiin ja selvitetään heidän toimintatapansa- 25 kpl (huom. yhteistyösuhteen luominen eri asia kun kontaktointi ja vaatii huomattavasti enemmän työtä)
2. Corporate Venture Capital investoijien vierailut suomeen - 10 kpl
3. One to one yritystapaamiset suomalaisen yrityksen ja CVC:n kanssa 42 kpl
4. Sijoituksia suomalaisiin yrityksiin 3 kpl
5. Sijoitusten arvo 3me
Toimenpiteet:
1. Euroopassa toimivien Corporate Venture Capital –toimijoiden selvittäminen (pitkälti jo tiedossa) ja heidän henkilökohtainen kontaktointi ja tapaaminen (yritysvierailut, tilaisuudet, tapahtumat).
2. Yritysportfolion rakentaminen. Tapaamiset suomalaisten yritysten kanssa, jossa sparrataan heitä sekä ymmärretään heidän arvolupauksensa ja tavoitteensa / tarpeensa.
3. Tavattujen Corporate Venture Capital sijoittajien kutsuminen Suomeen ja heidän vierailunsa järjestäminen. Lisätietojen toimittaminen ja heidän vakuuttamisensa, että heidän kannattaa tulla Suomeen. Hyödynnetään Suomessa järjestettäviä tilaisuuksia ja tapahtumia, kuten Slush, yritysvierailuja järjestettäessä.
4. Tilaisuuksien järjestäminen Suomessa / ulkomailla tapahtumien yhteydessä (esim Team Finland Health Showcase for Corporate Ventures)
5. Kerätyn portfolion aktiivinen myyminen relevanteissa tapahtumissa ulkomailla.
6. Toimintamallin laatiminen CVC -investoijien kanssa toimimiseen

Tulokset:
Tavoitteiden lisäksi
-Hankkeella saadaan suomalaisille yrityksille kasvua (rahoitusta ja myyntikanavia).
-Saadaan tunnettavuutta suomalaisille yrityksille ja toimialoille.
-Hankkeen toimenpiteet tukevat terveysteknologian kasvustrategiaa, toteuttamalla konkreettisesti sen toimenpidesuosituksia (etenkin kohtaa 12).

Hankkeessa tehdään yhteistyötä muiden alueiden ja yritysten kanssa ja parannetaan alueyhteistyötä.

Pääpartneri	Greater Helsinki Promotion Oy Ltd		
Uusmaalaiset partnerit			
Hankkeen kesto			
Rahoitusinstrumentti	EAKR		
Kokonaisbudjetti	357143€	Uudenmaan osuus	357143€
Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	1.2. Uusiutuva yritystoiminta		
RIS3			
Maakuntakaava			

WeLive: A new concept of public administration based on citizen co-created mobile urban services

- To promote the economic growth and job creation with added-value vertical apps and datasets
- To increase transparency and trust in public administrations through new datasets and apps
- To provide holistic support for the Open Innovation process of public services
- To streamline the exploitation of Open Data from public services
- To democratize creation of novel public services
- To enable personalization and analytics of public services

Pääpartneri	Technalia Madrid		
Uusmaalaiset partnerit	Laurea ammattikorkeakoulu Oy		
Hankkeen kesto	2015-2017		

Rahoitusinstrumentti	Horizon 2020		
Kokonaisbudjetti	2973582€	Uudenmaan osuus	708000€
Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	1.1. Avoimet kehitysympäristöt ja älypalvelut		
RIS3			
Maakuntakaava			

Edellytyksiä luovat kaavoitustoimenpiteet ja infrahankkeet

Elinkeinojen ja innovaatiotoiminnan kehityskuva

Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan yhtenä teemana ovat elinkeinot ja innovaatiotoiminnat, jossa käsitellään Uudenmaan työpaikka- ja palvelurakennetta sekä elinkeinojen toimintaedellytyksiä. Elinkeinotoiminnoilla tarkoitetaan elinkeinojen, työpaikkojen ja yritysten muodostamaa kokonaisuutta. Kehityskuvalla selvitetään lisäksi miten innovaatiotoimintoja voidaan edistää.

Tässä kehityskuvassa kuvataan niitä lähtökohtia, jotka ovat elinkeinojen ja innovaatiotoimintojen käsittelyn lähtökohtina maakuntakaavoituksessa. Keskeisiä lähtökohtia ovat Uusimaa-ohjelma sekä kunta- ja seutustrategiat sekä jo hyväksytyt maakuntakaavat. Raportissa kuvataan elinkeinojen nykytilaa ja seutujen profiloitumista. Elinkeinojen ja innovaatiotoiminnan kehityskuvan muodostamisessa on keskeistä eri elinkeinotoimintojen erilaiset sijoittumiskriteerit sekä kehityssuunnat. Valtaosa elinkeinojen kehityskuvassa todetuista kehittämistoimista on huomioitu jo Uudenmaan 2.vaihemaakuntakaavassa. Kehityskuvan keskeinen johtopäätös onkin, että elinkeinojen ja innovaatiotoimintaedellytysten tukemiseksi on tärkeää edistää maakuntakaavojen toteutumista.

Kehityskuvaa varten on laadittu Uudenmaan elinkeinotoimintojen nykytilanne ja kehityssuunnat -selvitys. Kehityskuvan kappaleet 2.-4. perustuvat tähän raporttiin lukuun ottamatta kappaletta 2.5, joka perustuu Uusimaa innovaatio-ekosysteeminä – kehittämisen painoalueet -selvitykseen. Selvitykset ovat kehityskuvan tavoin Uudenmaan 4.vaihemaakuntakaavan taustaselvityksiä.

Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	1.1. Avoimet kehitysympäristöt ja älypalvelut
RIS3	
Maakuntakaava	4. vaihemaakuntakaava

Logistiikan kehityskuva

Uudenmaan kansainvälinen asema on globaalin logistiikan kannalta hyvä. Toimiva rajanylitys ja hyvät maaliikenneyhteydet tekevät reitin Euroopasta Venäjälle vietäville kappaletavaroille sujuvaksi, ja Helsinki-Vantaan lentoasemalta on erinomaiset lentoyhteydet Kaukoitään. Nämä tekijät yhdessä muodostavat Uudestamaasta houkuttelevan sijoittumisalueen logistiikan alan yrityksille.

Uudenmaan logistiikka poikkeaa muun Suomen logistiikasta mm. tavaran laadun ja kuljetusten suuntautumisen osalta. Kuljetuksissa kappaletavaralla on suuri rooli ja tuonnin merkitys on poikkeuksellisen merkittävä. Kuljetettavan tavaran arvo on myös arvoltaan suurempi kuin muualla maassa keskimäärin.

Käynnissä olevat muutostrendit näkyvät verkkokaupan lisääntymisenä ja teollisuuden muuttumisena perinteisestä massatuotteiden valmistuksesta kohti korkean teknologian tuotteiden valmistusta. Molempien vaikutuksena on Uudenmaan kautta kulkevien kuljetusvirtojen voimistuminen ja erityisesti kappaletavaraan erikoistuneiden satamien sekä Helsinki-Vantaan lentoaseman merkityksen korostuminen.

Uudenmaan logistisen järjestelmän kehittämisessä tulee pyrkiä kohti suurempia keskittymiä, joihin voi sijoittua logistiikan toimijoiden lisäksi myös muita toimialaa palvelevia toimintoja sekä logistista virroista hyötyvää kokoonpanoteollisuutta. Logistiikan kehityskuvassa tällaiselle toiminnalle kiinnostavaksi vyöhykkeeksi on tunnistettu kehä V ja säteittäisväylien risteyskohdissa olevia alueita. Pidemmällä aikavälillä kansainvälisen logistiikan kannalta houkutteleviksi alueiksi voivat nousta myös itä–länsi -suuntaisen E18-moottoritien risteyskohdissa olevat alueet mm. Lohjalla ja Loviisassa.

Kulutustavaralogistiikan kannalta keskeisimmät alueet ovat Vuosaaren sataman lähistöllä, Kehä III pohjoispuolella Lahden väylän varrella sekä Helsinki-Vantaan lentoaseman pohjoispuolella. Kulutustavaralogistiikan järjestelmä tarvitsee kuitenkin toimiakseen parempia poikittaisyhteyksiä Keski-Uudenmaan alueelle. Näitä selvitetään 4. vaihemaakuntakaavan pohjaksi.

Kehityskuvan linjausten toteuttaminen edellyttää eri viranomaistoimijoiden lisäksi tiivistä yhteistyötä yksityisen sektorin kanssa. Maakuntakaavalla luodaan edellytyksiä kehityskuvan toteuttamiselle. Lisäksi toteuttamisessa tärkeä osuus on kuntakaavoituksella, valtion toimenpiteillä, logistiikkaoperaattoreilla ja erilaisilla hankkeilla.

Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	1.5. Kasvua idästä		
RIS3			
Maakuntakaava			

Käytävähankkeet

Vuonna 2014 voimaan tullut TEN-T lainsäädäntö ja sen rahoitusohjelma CEF nostavat ydinverkkokäytävien kehittämisen liikenteen EU-tasoisen kehittämisen keskiöön. Suomessa Uudenmaan maakunta ja Helsinki ovat erityisasemassa kahden käytävän risteyksessä. Maakunta edustaa suomalaisia paikallis- ja aluehallintoja ydinverkkokäytävien NSB- ja ScanMed- käytäväfoorumeissa. Helsingin johdolla toteutettiin päättyneen rahoituskauden aikana useita kansainvälisen saavutettavuuden kehittämishankkeita joilla lisättiin vaikuttavuutta EU-tason liikennepolitiikassa. Helsingin, Espoon, Vantaan ja maakuntaliiton voimin on valmisteltu yhteistä strategiaa ja linjauksia tulevan CEF-rahoituksen ja käytäväyhteistyön taustaksi.

Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	1.5. Kasvua idästä
RIS3	

Uusimaa innovaatioekosysteeminä

Uudenmaan kehittämistyön keskeinen tavoite on vahvistaa aluetta innovaatio-ekosysteeminä. Uudenmaan liiton ja Tulevaisuuden tutkimuskeskuksen yhteistyöhankkeessa pyrittiin konkretisoimaan, mitä tämä käytännössä tarkoittaa etenkin aluesuunnittelun näkökulmasta. Huhtikuun työpajassa kysyimme, millaisia tarpeita alueen toimijoilla on innovatiivisuuden näkökulmasta ja millä tavoin aluesuunnittelulla voidaan edistää Uudenmaan vahvistumista innovaatiokeskittymänä. Kesäkuun työpajassa tuloksia kirkastettiin edelleen ja pohdittiin laajemmin alueen innovaatio-ekosysteemin kehittämistä.
Tutkimustiedon ja työpajatyöskentelyn pohjalta rakentui innovatiivisen aluesuunnittelun kriteeristö, jonka pääelementit ovat 1) keskittymien vahvistaminen, 2) infrastruktuurien toimivuus, 3) logistiikan muutoksen hallinta, 4) ympäristöjen vetovoima ja 5) aluesuunnittelun brändi ja yhteistyö.
Tätä kriteeristöä voi pitää lähtökohtana, kun aluesuunnittelua kehitetään yhä tehokkaammaksi innovaatio-ekosysteemien tukijaksi. Kriteeristöä on helppo parannella, kun työ tästä näkökulmasta etenee ja ymmärrys innovatiivisuuden tukemisen käytännöistä lisääntyy.

Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	1.1. Avoimet kehitysympäristöt ja älypalvelut
RIS3	

Yritysekosysteemipalvelut

Kärkihanke-ehdotuksessa tavoitteena on luoda Uudellemaalle maailmanluokan yrittäjyyttä tukeva ekosysteemi. Tavoitteena on lisätä yrittäjyyttä ja yritysten määrää, vahvistaa yritysaihioita, tuoda palvelut ja rahoituksen tarjolle tehokkaasti yrittäjille, palvella kattavampaa kirjoa yrityksiä kuten kasvu, mikro ja pk -yritykset sekä houkutella pääomia ja osaamista Suomen ulkopuolelta.
EAKR-rahoitteisessa hankkeessa "Polku – liikeideasta kasvuyritykseksi" (2015–2017) kehitetään osaa yrityspalveluekosysteemistä. Hankkeen puitteissa osapuolet kehittävät, pilotoivat ja tuottavat kasvuyritysaihioille yhdessä sovitut pre-startup -vaiheen palvelut, jotka ovat lean-metodologian mukaiset. Lisäksi osapuolet kehittävät ja tuottavat yhteisen markkinoinnin, vaikuttavuusmittauksen, valintaprosessin sekä käyttävät yhteistä CRM-järjestelmää. Pääkaupunkiseudun yrittäjyyttä tukevat toimijat ja kaupungit tiivistävät hankkeessa yhteistyönsä.

Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	1.1. Avoimet kehitysympäristöt ja älypalvelut
RIS3	

Yritysten kehittämisavustukset

Yritysten kehittämisavustuksen osalta tuki kohdennettiin kasvua ja kansainvälistymistä tavoittelevien yritysten tukemiseen. UUD ELY myönsi rahoituslinjaustensa mukaisesti tukia kesäkuun loppuun 2014 saakka. Yhteensä tukea myönnettiin 975 317 euroa.

Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	1.2. Uusiutuva yritystoiminta
RIS3	

6.2.2. Toimiva arki

Kehittämishankkeet ja eri rahoitusmuotojen hyödyntäminen

13022 EILEN-TÄNÄÄN-HUOMENNA - osallistavan arkkitehtuurikasvatuksen malli

Kyseessä on yhteistyössä Kirkkonummen kunnan kanssa toteutettava pilottihanke, jossa Kirkkonummen kunnan yhdyskuntatekniikan ja koulujen opettajien sekä koululaisten kanssa tehdyn työn tuloksena syntyy opetusmateriaalia, osallistavan arkkitehtuurikasvatuksen malli, näyttely ja julkaisu, jotka toimivat mallina muille uusmaalaisille kunnille.

Nuorten osallistamismallin ja opetusaineiston tuottaminen uusmaalaisten kuntien käyttöön
- hankkeen kautta osallistetaan 375 nuorta ohjatun vuorovaikutteisesti (50 luottamushenkilöä, 15 opettajaa) suunnittelun ammattilaisten kanssa korkealaatuisen elinympäristön kehittämiseen.
- Dokumentaatiosta rakennetaan opettajille opetussuunnitelmia tukevat, eri oppiaineisiin suunnatut arkkitehtuurikasvatuksen malliaineistot joko osaksi koulujen APOLI- tai normaalia opetusta käytettäväksi vastaavaan kunta-oppilas -yhteistyöhön muissa Uudenmaan kunnissa

Pääpartneri	Arkkitehtuurikeskus ry / Arkkitehtuurin tiedotuskeskus ARCHINFO		
Uusmaalaiset partnerit			
Hankkeen kesto	2013-2014		
Rahoitusinstrumentti	makera		
Kokonaisbudjetti	20000€	Uudenmaan osuus	20000€
Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	2.5. Paikallisuus, lähidemokratia ja nuorten osallistuminen	2.2. Viihtyisä asuminen ja elinympäristö	
RIS3			
Maakuntakaava			

14026 Yritysten kasvun mahdollistaminen älykkään asumisen ja rakennetun ympäristön tarpeilla

Hankkeessa annetaan pk-yrityksille mahdollisuus tuottaa ja markkinoida uusia ja nykyisiä palveluita ja tuotteita eri asumisen ympäristöissä Vantaan asuntomessualueilla. Hankkeeseen osallistuvat yritykset voivat saada aikaiseksi uutta liiketoimintaa hakemalla messuilta partnereita sekä esittämällä ja toteuttamalla älykkäitä ratkaisuja asuntoihin ja saamalla palautetta tuotteistaan ja palveluistaan.

Pääpartneri	Vantaan Innovaatioinstituutti Oy		
Uusmaalaiset partnerit			
Hankkeen kesto	2014-2015		
Rahoitusinstrumentti	makera		
Kokonaisbudjetti	99300€	Uudenmaan osuus	99300€
Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	2.2. Viihtyisä asuminen ja elinympäristö	1.2. Uusiutuva yritystoiminta	
RIS3			
Maakuntakaava			

14040 Hyvän asumisen työkalupakki

Hankkeen tavoitteena on tunnistaa seututason tehtävät ja seudullisen toimijan tarve ja rooli asumisen eri konteksteissa.
Hankkeen neljä teemallista työpakettia on määritelty kuntien tarpeiden perusteella:
1) täydennysrakentamisen edellytysten parantaminen
2) asumisen muuttuvien tarpeiden huomioonottaminen
3) asumisen laadun ja hinnan parempi kohtaaminen
4) kilpailun edistäminen asuntorakentamisessa
Viidennessä työpaketissa selvitetään seudullisen toimijan tarvetta, roolia ja tehtäviä. Työpakettien teemoja edistetään yhteistyössä alan toimijoiden kanssa.

Pääpartneri	Uudenmaan liitto		
Uusmaalaiset partnerit			
Hankkeen kesto	2015-2016		
Rahoitusinstrumentti	makera		
Kokonaisbudjetti	157000€	Uudenmaan osuus	157000€
Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	2.2. Viihtyisä asuminen ja elinympäristö		
RIS3			
Maakuntakaava	2. vaihemaakuntakaava		

CityMobil2

CityMobil2 -projekti tutkii kuljettajattomien ajoneuvojen hyödyntämistä osana joukkoliikennettä. Hanke kuuluu Euroopan Unionin 7 puiteohjelmaan ja ajoneuvojen käyttöä kokeillaan viidessä eurooppalaisessa kaupungissa. Suomesta hankkeessa on mukana Vantaan kaupunki: kuskittomien bussien käyttöä demonstroidaan Kehäradan Kivistön aseman ja asuntomessualueen ympäristössä kesällä 2015.

Teknisen kehittämisen lisäksi CityMobil2-projektissa tehdään laajaa selvitystyötä kuskittomien ajoneuvojen käytöstä rakennetussa ympäristössä sekä ajoneuvoihin liittyvistä sosiaalisista ja yhteiskunnallisista vaikutuksista. Lisäksi pyritään kehittämään lainsäädäntöä, joka ei vielä lainkaan mahdollista kuskittomien ajoneuvojen liikkumista yleisillä teillä. Liikennevirasto ja Vantaan kaupungin lisäksi hankkeessa ovat Suomesta mukana Helsingin seudun liikenne (HSL), Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi ja Uudenmaan liitto.

Hankkeen sisältöä ja eurooppalaisia toimijoita esitellään internetsivuilla: http://www.citymobil2.eu/en/

Pääpartneri	Rooman yliopisto		
Uusmaalaiset partnerit	HSL		
Hankkeen kesto	2012-2016		
Rahoitusinstrumentti	Muu		
Kokonaisbudjetti	15814937€	Uudenmaan osuus	1241000€
Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	2.1. Viisas ja sujuva liikkuminen	1.1. Avoimet kehitysympäristöt ja älypalvelut	
RIS3			
Maakuntakaava			

Kotona Suomessa -toimenpidekokonaisuus

Köyhyyden, eriarvoisuuden ja syrjäytymisen vähentäminen on yksi kansallisen EU 2020 toimeenpano-ohjelman painopisteistä. Toimenpiteillä halutaan ehkäistä syrjäytymistä, vähentää työttömyyttä ja köyhyyttä sekä ihmisten näköalattomuutta ja osattomuutta. Hallitusohjelman mukaan maahanmuuttajien kiinnittymistä suomalaiseen työelämään vahvistetaan kaikin keinoin. Erityistä huomiota kiinnitetään maahanmuuttajanuoriin, jotka saapuvat Suomeen oppivelvollisuusiän loppupuolella tai oppivelvollisuusiän jälkeen. Ulkomaisten tutkintojen tunnustamista ja ulkomaalaisten pääsyä jatko- tai täydennyskoulutukseen tulisi sujuvoittaa ja maahanmuuttajien jo olemassa olevan osaamisen, kielitaidon ja ammattitaidon tunnustamista kehittää. Valtion kotouttamisohjelman 2012 - 2015 mukaan oppivelvollisuusiän ylittäneiden maahanmuuttajien mahdollisuus peruskoulun oppimäärän suorittamiseksi selvitetään tavoitteena pysyvät järjestämis- ja rahoituskeinot vuonna 2015.
Maahanmuuttajien lähtömaassa hankittua osaamista ei aina hyödynnetä riittävästi työmarkkinoilla. Maahanmuuttajien sijoittuminen koulutusta vastaavaan työhön on usein vaikeaa. Maahanmuuttajien koulutus ei välttämättä vastaa työelämän tarpeita, jolloin työllistyminen vaikeutuu. Luomalla valtakunnalliset periaatteet maahanmuuttajien aikaisemmin hankkiman osaamisen tunnustamiseen ja tunnistamiseen pystytään paremmin ennakoimaan lisäopintojen tarvetta ja suunnittelemaan valtakunnallista lisäopintojen tarjontaa.

Suomessa asuvalla oppivelvollisuusikäisellä maahanmuuttajalla on oikeus perusopetukseen. Peruskoulun loppuvaiheessa tai oppivelvollisuusiän jälkeen maahan tulleiden koulutus jää usein riittämättömäksi ja muodostuu esteeksi toisen asteen koulutukseen hakeutumiselle ja pääsemiselle. Kunnat voivat järjestää perusopetusta oppivelvollisuusiän ylittäneille, mutta koulutuksen rahoitus ei maahanmuuttajien kohdalla vastaa siitä aiheutuvia kustannuksia. Tästä syystä koulutusta ei tarjota riittävästi suhteessa koulutustarpeeseen. Pilottihankkeiden tavoitteena on pysyvien rakenteiden vakiinnuttaminen oppivelvollisuusiän ylittäneiden maahanmuuttajien peruskoulun suorittamiseen.
Valtakunnallinen toiminta luo pohjan alueellisen toiminnan ja palveluiden kehittämiseen ja tukee näin alueellisia maahanmuuttajien osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen sekä maahanmuuttajien osaamisperustan hyödyntämisen toimia.

Toiminnan tuloksena maahanmuuttajien aikaisemmin hankittu osaaminen hyödynnetään täysimääräisesti. Maahanmuuttaja naisten ja miesten edellytykset hakeutua toisen asteen koulutukseen ja muuhun koulutukseen paranevat. Yhteiskuntaan integroituminen helpottuu ja työllistyminen paranee.

Pääpartneri			
Uusmaalaiset partnerit			
Hankkeen kesto	2014-2020		
Rahoitusinstrumentti	ESR		
Kokonaisbudjetti	4165000€	Uudenmaan osuus	4165000€
Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	2.4. Maahanmuutto ja kotoutuminen		
RIS3			
Maakuntakaava			

LiveBaltic

Uudenmaan liiton valmistelemalle kansainväliselle Liveable Baltic Cities -projektille on myönnetty rahoitus EUSBSR Seed Money Facility:sta. Koko projektin budjetti on 49 860 euroa. Rahoituksen avulla valmistellaan yhtä tai useampaa uutta projektihakemusta erityyppisiin vuoden sisällä
toteutettaviin EU ohjelmiin Liveable City / Smart City -aiheesta. Uudenmaan liitto toimii projektin pääpartnerina. Yhteistyökumppanit ovat Riga Planning Region, Cleantech Estonia ja Turku Science Park Oy.

Pääpartneri	Uudenmaan liitto		
Uusmaalaiset partnerit			
Hankkeen kesto	2014-2015		
Rahoitusinstrumentti	Central Baltic		
Kokonaisbudjetti	49860€	Uudenmaan osuus	8313€
Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	2.2. Viihtyisä asuminen ja elinympäristö		
RIS3			
Maakuntakaava			

S12526 HERIEC - Helsinki Region Immigrant Employment Council

HANKKEEN YLEISTAVOITE
HERIEC (Helsinki Region Immigrant Employment Council) -palvelumallin kehittäminen ja palveluun sisältyvien toimintojen käynnistäminen asteittain siten, että palvelukokonaisuus ydintoimintoineen on valmis lanseerattavaksi 1.7.2015.

HANKKEEN TAUSTA
Suomi tarvitsee tulevaisuudessa yhä enemmän ulkomaalaista työvoimaa talouden suorituskyvyn ja osaavan työvoiman saannin turvaamiseksi. Jo olemassa olevaa kansainvälistä työvoimaresurssia on niin ikään kyettävä hyödyntämään nykyistä paremmin. Tutkimuksissa on havaittu, että pääkaupunkiseudulla elävien koulutettujen maahanmuuttajien työllistyminen osaamista vastaaviin työpaikkoihin on vaikeaa. Sekä yksilön että yhteiskunnan kannalta kyse on resurssien tuhlaamisesta tilanteessa, jossa seudulla asuvat kansainväliset osaajat ovat joko kokonaan työmarkkinoiden ulkopuolella tai työskentelevät tavalla tai toisella koulutustaan vastaamattomissa epävakaissa töissä tai työmarkkinoiden laitamilla.

Helsingin kaupungin, Helsingin seudun kauppakamarin, HERA-konsortion ja muiden yhteistyökumppanien yhdessä visioima HERIEC-palvelumalli pyrkii vastaamaan olemassa olevaan tarpeeseen ja parantamaan pääkaupunkiseudulla asuvien kansainvälisten osaajien työllistymistä koulutusta vastaaviin tehtäviin. HERIEC-palvelumallin kehittäminen ja käynnistäminen toteutetaan fokusoituna pilottihankkeena, jonka kohderyhmän muodostavat alle 30-vuotiaat koulutetut maahanmuuttajanuoret.

HANKETOIMENPITEET
Hankkeen lopputuotoksena syntyvä HERIEC-palvelu rakentuu kolmen ydintoiminnon ympärille, joiden kehittämiseen ja toteuttamiseen hankkeella pyritään. Kullekin ydintoiminnoille on määritelty oma osatavoite:
- OSATAVOITE 1: tuetaan nuorten kansainvälisten osaajien asettautumista pääkaupunkiseudulle Helsinki Region Welcome Weeks -organisaation tuottamien asettautumispalveluiden kautta.
- OSATAVOITE 2: edistetään nuorten kansainvälisten osaajien verkostoitumista ja työelämään integroitumista työharjoittelu- ja mentorointiohjelmien koordinoinnin kautta.
- OSATAVOITE 3: tuetaan nuorten kansainvälisten osaajien työllistymistä koulutusta vastaaviin tehtäviin kehittämällä työnantajien tarpeita vastaavia kielikoulutuspalveluita ja parantamalla palveluiden saatavuutta.

HANKKEEN TUOTTAMA LISÄARVO
Hankkeesta saatava lisäarvo on kansainvälisten osaajien asettautumispalvelun perustaminen pääkaupunkiseudulle. Palvelulla (i) edistetään kansainvälisten asukkaiden osallisuutta ja työllistymistä seudun avoimille työmarkkinoille ja (ii) parannetaan työnantajien edellytyksiä rekrytoida ja sopeuttaa kansainvälisiä osaajia suomalaiseen työelämään.

Pääpartneri	Helsingin kaupunki		
Uusmaalaiset partnerit			
Hankkeen kesto	2014		
Rahoitusinstrumentti	ESR		
Kokonaisbudjetti	288078€	Uudenmaan osuus	288078€
Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	2.4. Maahanmuutto ja kotoutuminen		
RIS3			
Maakuntakaava			

S12527 Samalla tiellä -hanke

Projektin keskeinen kohderyhmä ovat maahanmuuttajanuoret, joilla ei ole peruskoulun jälkeistä tutkintoa, koulutus- tai työpaikkaa. Heillä on myös haasteenaan heikot opiskelutaidot, puutteita elämänhallinnassa tai heikko motivaatio opiskella. Nämä ovat vakavan syrjäytymisuhan alla olevia nuoria, joita on kuitenkin mahdollista auttaa intensiivisellä ohjauksella ja psykososiaalisella tuella. Mikäli näiden nuorten annetaan lipua peruskoulusta ilman jatkosuunnitelmaa tai kiinnekohtaa elämässään, on heitä myöhemmin paljon vaikeampaa motivoida takaisin opiskelemaan tai edes tavoittaa erilaisten palvelujärjestelmien piiriin. Projektin avulla kuvattu katkos nuoren polussa sekä ongelmien pitkittyminen ja kasautuminen saadaan estettyä. Näin hankkeen toiminta on kustannustehokas ennaltaehkäisevä tukimuoto nuorille. Kyseessä on nuorten tarpeista kummunnut hyvin haastavaan nivelvaiheen liittyvä tukitoimintamalli, jota projektissa toteutetaan ja kehitetään.

Projektissa nuorista muodostetaan turvallinen vertaisryhmä, jossa jokainen opiskelee oman henkilökohtaisen opiskelusuunnitelmansa mukaisesti. Ryhmässä nuorista pidetään kiinni, kunnes heillä on joko perustaidot selvitä eteenpäin tai heidän kanssaan on räätälöity realistinen ja mielekäs jatkopolku jolle siirtyä. Toiminta toteutetaan laajassa verkostoyhteistyössä. Käytämme mahdollisimman laajasti ja tarkoituksenmukaisesti hyväksi jo olemassa olevia kaupungin ja kolmannen sektorin palveluita ja ohjaamme nuoria niiden piiriin. Näin vahvistamme myös eri toimijoiden välistä moniammatillista yhteistyötä ja luomme uusia konsepteja eri hallinnollisten toimijoiden kesken. Projektissa tuetaan ja voimautetaan nuoria parantamalla heidän opiskelutaitojaan, purkamalla opiskelun esteitä ja auttamalla nuoria kiinnittymään suomalaiseen yhteiskuntaan.

Pääpartneri	Vantaan aikuisopisto		
Uusmaalaiset partnerit			
Hankkeen kesto			
Rahoitusinstrumentti	ESR		
Kokonaisbudjetti	105376€	Uudenmaan osuus	105376€
Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	2.4. Maahanmuutto ja kotoutuminen		
RIS3			
Maakuntakaava			

S12577 Paikallinen kehittämispolku -toimintamallin käyttöönotto Helsingissä

Projektin ideana on rakentaa ja viedä käytäntöön paikallista kaupunginosien kehittämistä tukevaa joustavaa toimintamallia, joka antaa mahdollisuuksia parantaa paikallista taloutta, elinvoimaa ja ennaltaehkäistä syrjäytymistä ja muita sosiaalisia ongelmia lähiyhteisöllisyyttä vahvistamalla. Lopullisen toiminnan tavoitteena on aktivoida myös ryhmiä, jotka ovat passivoitumassa - pitkäaikaistyöttömät, maahanmuuttajat, moniongelmaiset nuoret, jne. Kun toimintamalli saadaan käytäntöön syntyy realistisia hankkeita ja vaikuttavia hanketuloksia.

Pääpartneri	Helsingin kaupunginosayhdistykset ry		
Uusmaalaiset partnerit			
Hankkeen kesto	2014		
Rahoitusinstrumentti	ESR		
Kokonaisbudjetti	50000€	Uudenmaan osuus	50000€
Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	2.5. Paikallisuus, lähidemokratia ja nuorten osallistuminen		
RIS3			
Maakuntakaava			

Yhdessä takuuseen – koulutustakuun varmistaminen Uudellamaalla

Hanke selkeyttää ja yhtenäistää koulutustakuun toteuttamisen käytäntöjä ja luo koulutuksen järjestäjille uuden toimintamallin koulutustakuun toteuttamiseen ja ilman toisen asteen opiskelupaikkaa olevien nuorten ohjaamiseen. Toimintamalli sisältää toimeenpanosuunnitelman ja aikataulun. Koulutuksen järjestäjien yhteinen, alueellinen toimintamalli koulutustakuun toteuttamiseen tehostaa koulutustakuun toteuttamista, jonka seurauksena peruskoulun päättäneiden nuorten koulutukseen pääsy helpottuu ja koulutuksen järjestäjien välinen yhteistyö tiivistyy.
Hankkeessa selvitetään ammatillisissa oppilaitoksissa koulutustakuun toteuttamiseksi tehdyt toimenpiteet ja kartoitetaan koulutuksen järjestäjien yhteistyömallit nuorten tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluiden kanssa. Selvityksen perusteella saadaan kokonaiskuva koulutustakuuta toteuttavista ja jo toteutetuista toimenpiteistä Uudellamaalla sekä niiden seurannasta.
Toimintamallin jalkauttamiseksi järjestetään vähintään neljä seutukohtaista koulutustilaisuutta mukana olevissa oppilaitoksissa koulutustakuuta käytännön työssään toteuttaville henkilöille. Koulutustilaisuuksilla varmistetaan nuorten ohjauksen parissa työskentelevien henkilöiden
osallistuminen hankkeen tuloksiin ja tiedon siirtyminen niille, jotka sitä työssään tarvitsevat.
Hankkeessa tuotetaan käsikirja Uudenmaan koulutuksen järjestäjien Ohjaamoissa tai vastaavissa nuorten tieto-, ohjaus- ja neuvontapalveluissa työskenteleville henkilöille, sisältäen hankkeessa syntyneen toimintamallin ja ohjeet toteuttamiseen käytännön ohjaustilanteissa. Tehdään myös laadullinen mittari tai mittaristo koulutustakuun toteuttamisen arvioimiseksi. Hankkeen tulokset esitetään raportissa, joka julkistetaan seminaarissa hankkeen päättyessä.

Pääpartneri	Uudenmaan liitto		
Uusmaalaiset partnerit			
Hankkeen kesto	2015-2016		
Rahoitusinstrumentti	ESR		
Kokonaisbudjetti	374000€	Uudenmaan osuus	374000€
Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	2.5. Paikallisuus, lähidemokratia ja nuorten osallistuminen		
RIS3			
Maakuntakaava			

Edellytyksiä luovat kaavoitustoimenpiteet ja infrahankkeet

Viherrakenneselvitys

Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan yhtenä teemana on viherrakenne. Teemassa käsitellään viherrakennetta kokonaisuutena maakunnan alueella. Viherrakenteella tarkoitetaan viheralueiden ja niiden välisten viheryhteyksien muodostamaa verkostoa, joka sisältää myös merialueet ja vesistöt.

Tässä kehityskuvassa kuvataan viherrakenteen lähtökohtia ja sen suunnittelun monia eri näkökulmia erityisesti maakuntakaavoitusta ajatellen. Raportissa kuvataan Uudenmaan viherrakenteen tavoitteita, nykytilaa ja sen erilaisia osia. Kehityskuvassa esitetään kehittämisen päätavoitteet ja niistä tarkennetut tavoitteet viherrakenteelle pitkälle aikavälille. Kehityskuvan kartta kuvaa sitä, millainen voisi olla tavoiteltava viherrakenne tulevaisuuden Uudellamaalla. Kehityskuva on osa Uudenmaan 4.vaihemaakuntakaavan taustaselvityksiä. Kehityskuvan on tarkoitus herättää ajatuksia ja keskustelua siitä, mihin suuntaan viherrakenteen toivotaan kehittyvän vuoteen 2040 mennessä.

Viherrakenne tuottaa ihmisille monia hyötyjä, kuten ravinto, raaka-aineet ja rentoutuminen, joita kutsutaan ekosysteemipalveluiksi. Luonnon monimuotoisuus on edellytys näiden palvelujen tuotannolle, ja myös sen säilyminen riippuu viherrakenteen määrästä ja laadusta. Toimiva ja kattava viherrakenne tuottaa uusmaalaisille hyvinvointia ja on yhä enemmän myös kilpailukyvyn tärkeä tekijä.

Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	2.2. Viihtyisä asuminen ja elinympäristö	3.1. Monimuotoinen luonto ja luonnonvarat
RIS3		
Maakuntakaava	4. vaihemaakuntakaava	

Edunvalvontatoimenpiteet

Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma (HLJ)

Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma ja 14 kunnan yhteinen maankäytön suunnitelma sekä asumisen strategia on laadittu ja ovat valmiita hyväksyttäväksi keväällä 2015. Suunnitelmat painottavat yhdyskuntarakenteen tiivistämistä ja kasvun ohjaamista olemassa olevaan keskuksiin ja ratakäytäviin. Suunnitelmien pohjalta laaditaan kuntien ja valtion välille aiesopimus maankäytön, asuntotuotannon ja liikennehankkeiden toteuttamisesta.

Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	2.1. Viisas ja sujuva liikkuminen
RIS3	

Kaksisuuntainen kotoutuminen

"Kaksisuuntainen kotoutuminen -tavoiteohjelma" ohjaa maahanmuuttoasioita ja tulevaisuuden toimenpiteitä ja hankkeita Uudellamaalla. Ohjelman valmistelu aloitettiin 2014 Uudenmaan liiton ja ELY-keskuksen, alueen kuntien ja muiden maahanmuuttoasioiden parissa toimivien tahojen kanssa. Lähtökohtana olivat Uusimaa-ohjelma ja sen toimeenpanosuunnitelma sekä kuntien kotouttamisohjelmat. Tavoiteohjelman toteutuksessa päävastuutahona on Uudenmaan maahanmuuttotyöryhmä, johon alueen kunnat ovat nimenneet edustajansa.

Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	2.4. Maahanmuutto ja kotoutuminen
RIS3	

Kesäduuni

Kesäduuni Uudellamaalla 2014 -kampanja kannusti Uudenmaan kuntia, yrityksiä muita työnantajia tarjoamaan kesätöitä maakunnan nuorille. Kesän aikana kampanja tarjosi uusmaalaisille nuorille yhteensä 10 000 kesätyöpaikkaa.
Työnantajien oli mahdollista tarjota kesätöiden lisäksi myös oppisopimuspaikkoja, joita syntyi lähes kolmekymmentä.
Kesäduuni Uudellamaalla 2014 -kampanjaan osallistui yhteensä 72 työnantajaa eripuolelta Uuttamaata. Työnantajat löytyivät tasaisesti niin julkiselta kuin yksityiseltä sektorilta ja edustettuna olivat sekä pienet että suuret työpaikat.
Vuoden parhaan kesäduunipaikan tittelin sai tuusulalainen paloturvallisuusalan yritys AP Pinnoite Oy.
Kampanjan toteuttivat Uudenmaan liitto, ELY-keskus ja TE-toimisto. Yhteistyökumppaneina olivat Espoon, Vantaan ja Uudenmaan Yrittäjät, Helsingin seudun kauppakamari ja Suomen Lehtiyhtymä. Kampanjan suojelijana toimi työministeri Lauri Ihalainen.
Vuoden 2014 jälkeen kampanja siirtyy kokonaan TE-toimistolle.

Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	2.3. Hyvää työtä!
RIS3	

Maahanmuuttajien yrityspalvelut

Maahanmuuttajien määrä ja myös maahanmuuttajataustaisten yrittäjien määrä on kasvamassa. Siitä johtuen kasvaa myös tarve yrityspalveluille. Tavoitteena on saada aikaiseksi pysyvät yrityspalvelut maahanmuuttajille.

Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupungit sekä Uudenmaan liitto rahoittavat maahanmuuttajien yrityspalvelua. Toiminnallinen päävastuu on Helsingin kaupungilla ja sen kaupunginkanslian elinkeino-osaston yrityspalvelut yksiköllä. Vuosittaiset kustannukset ovat n. 256 000€/vuosi.

Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	2.4. Maahanmuutto ja kotoutuminen
RIS3	

MAL Länsi-Uusimaa

Läntisen Uudenmaan alueelle on hyväksytty aiesopimus liikennejärjestelmän kehittämisestä keväällä 2014. Aiesopimuksessa kiireellisimmäksi kehitettäväksi liikennekäytäväksi todetaan Valtatien 25 ja Hanko-Hyvinkää radan muodostama Kehä V vyöhyke. Lisäksi todetaan kehittämistarpeita rantaradan ja kantateiden 50 ja 51 sekä valtateiden 1 ja 2 muodostamissa käytävissä. Itäisen Uudenmaan aiesopimusten uudistaminen on käynnistetty siten, että se valmistuu keväällä 2015.

Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	2.1. Viisas ja sujuva liikkuminen
RIS3	

Morfeus

Laurea-ammattikorkeakoulu ja Aalto yliopisto käynnistävät tammikuussa 2015 yhteisen Tekes-rahoitteisen Morfeus-hankkeen, jossa toteutetaan tietomallinnusta päihde- ja mielenterveyspalveluissa sekä lastensuojelussa. Tavoitteena on edistää toimijoiden välistä yhteistyötä ja entistä asiakasystävällisempien palvelukokonaisuuksien syntyä.

Morfeuksessa tarkastellaan myös hankintoja ja toimijoiden välisiä sopimuksia. Sopimukset halutaan nähdä prosessina, vuoropuheluna toimijoiden välillä, ei vain erillisenä ja usein vaikeaselkoisena paperina. Aalto-yliopistossa erityisen kiinnostuksen kohteena on ollut sopimusten visualisointi.

Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	2.2. Viihtyisä asuminen ja elinympäristö
RIS3	

6.2.3 Kestävä luonnontalous

Kehittämishankkeet ja eri rahoitusmuotojen hyödyntäminen

14011 Metsätalouden vaikutukset pohjavesien laatuun -esiselvitys

Hankkeessa kootaan nykyinen tieto maakuntaliittojen yhteistoiminta-alueelta metsätalouden vaikutuksista talousvetenä käytettävän pohjaveden laatuun. Arvioidaan seurannan ja lisätiedon tarve. Esiselvityksenä hanke valmistelee laajempaa yhteistoiminta-alueen kolmivuotista hanketta. Hankkeessa toimitaan yhteistyössä alan toimijoiden, maanomistajien ja viranomaisten kesken.

Pääpartneri	Metsätalouden kehittämiskeskus Tapio		
Uusmaalaiset partnerit			
Hankkeen kesto	2014		
Rahoitusinstrumentti	makera		
Kokonaisbudjetti	24700€	Uudenmaan osuus	24700€
Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	3.2. Vesien ja Itämeren tila paremmaksi		
RIS3			
Maakuntakaava			

14012 Julkisten kiinteistöjen energiatehokkuuden parantaminen (jatkohanke)

Hankkeessa toteutetaan Keski-Uudenmaan strategista ilmasto-ohjelmaa 2020. Konkreettisena tavoitteena on saavuttaa valituissa kiinteistöissä 8 %:n säästö kasvihuonekaasupäästöissä ja energiakustannuksissa. Kunnat ovat sitoutuneet hankkeen tavoitteisiin ja yhteistyöhön sekä valinneet koulutettavat ekotukihenkilöt. Hankkeessa selvitetään keinot ja tarkempi menettely siitä, miten palkitsemalla voidaan kannustaa mm. kuntien vuokra-asuntoyhtiöiden isännöintiä ja kiinteistöjen käyttäjiä energiatehokkaaseen toimintaan.

Hankkeen ensimmäisessä vaiheessa valituissa pilottikiinteistöissä seurataan tarkemmin energiankulutuksen, paperinkulutuksen, jätehuollon ja hankintojen kehittymistä. Kehittymistä mitataan sekä rahallisesti että kasvihuonekaasupäästöinä. Lisäksi hankkeen ensimmäisessä vaiheessa (3.4.2013-30.5.2014) luotua ekotukihenkilöverkostoa ylläpidetään ja täydennetään vuonna 2015 sekä henkilöiden koulutusta eriytetään ja syvennetään henkilön työtehtävien perusteella.

Hanke on jatkorahoitushakemus. Hankkeessa siirretään tukea toiselle toteuttajalle.

Pääpartneri	KUUMA-seutu liikelaitos		
Uusmaalaiset partnerit			
Hankkeen kesto	2014-2015		
Rahoitusinstrumentti	makera		
Kokonaisbudjetti	70000€	Uudenmaan osuus	70000€
Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	3.4. Hiilineutraali Uusimaa	2.5. Paikallisuus, lähidemokratia ja nuorten osallistuminen	
RIS3			
Maakuntakaava			

14013 Rattailla - toimenpideohjelma ympäristötietoisuuden ja -vastuun edistämiseksi Uudellamaalla (jatkohanke)

Hanke on jatkoa keväällä 2014 päättyneelle Rattailla-hankkeelle. Tavoitteena on jalkauttaa ja konkretisoida aiemmin laadittu toimenpideohjelma eri toimijoiden keskuuteen ja syventää hankeaihioita. Tavoitteena on varmistaa yksittäisten toimenpiteiden käynnistäminen ja niiden kytkeytyminen toimenpideohjelman muodostamaan kokonaisuuteen. Hanke kokoaa yhteen mm. kuntia, viranomaisia, järjestöjä ja oppilaitoksia.

Pääpartneri	Suomen ympäristöopisto Sykli Oy		
Uusmaalaiset partnerit			
Hankkeen kesto	2014		
Rahoitusinstrumentti	makera		
Kokonaisbudjetti	15000€	Uudenmaan osuus	15000€
Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	3.3. Ympäristöviisaat elintavat	2.5. Paikallisuus, lähidemokratia ja nuorten osallistuminen	
RIS3			
Maakuntakaava			

14031 HARA: Etelä-Suomen hajajätevesiosaamisen ja -tiedon koordinointihanke

Hankkeessa kehitetään jätevesialan vuorovaikutusta asukkaiden, viranomaisten, yrittäjien ja neuvontajärjestöjen välillä. Hanke mahdollistaa toimijaryhmien sisäistä ja ryhmien välistä vuoropuhelua. Hankkeessa perustetaan verkkofoorumi (HARA-foorumi) ja kootaan alan toimijoiden asiantuntijaryhmä, hajavesiraati.

Pääpartneri	Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry (LUVY)		
Uusmaalaiset partnerit			
Hankkeen kesto	2014-2016		
Rahoitusinstrumentti	makera		
Kokonaisbudjetti	65000€	Uudenmaan osuus	65000€
Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	3.2. Vesien ja Itämeren tila paremmaksi	1.3. Ympäristöliiketoiminta – Cleantech	
RIS3			
Maakuntakaava			

Climate-KIC Outreach

Uudenmaan liitto yhdessä partneriryhmän: Helsingin kaupunki, Suomen ympäristökeskus, Green Net Finland, Aalto yliopisto ja Helsinki Metropolia, hyväksyttiin Climate-KIC Outreach -ohjelmaan vuodeksi 2014.

Climate-KIC on vuosien 2014-2015 aikana toteutettava hanke, joka tukee innovointia vähähiilisen vaurauden kehittämiseksi ja ilmastonmuutoksen vaikutuksiin sopeutumiseksi. Tavoitteena on lisätä EU:n tutkimus- ja innovaatiotoimintaan osallistumista.

Uudenmaan liitto on Climate KIC:n Outreach -ohjelman vetäjä vuosina 2014-2015. Ohjelman tarkoituksena on levittää Climate KIC yhteistyön vaikutuksia alueille, joissa Climate KIC:iä ei vielä ole, kuten Suomi, ja edistää niiden vähähiilisyyteen liittyvää toimintaa.

Uudenmaan liiton partnerialue ohjelman toteutuksessa on, jo Climate-KIC-ohjelmassa mukana oleva, Saksan Hessenin alue. Yhdessä Hessenin kanssa luodaan kaksisuuntaista sitoutumista KIC:ien ja laajemman innovaatioyhteisön välillä ja tarjotaan osallistujille KIC:ien tietoa ja ammattitaitoa. Ohjelma edistää innovaatiokumppanuuksia, joissa julkishallinto, tutkimus, yritysmaailma ja koulutus yhdistyvät ("knowledge triangle").

Ohjelmaan voivat osallistua asiantuntijat julkiselta ja yksityiseltä sektorilta, yrittäjät, akateemikot, tutkijat, poliitikot ym.

Pääpartneri	Hessen		
Uusmaalaiset partnerit	Uudenmaan liitto, Helsingin kaupunki		
Hankkeen kesto	2014-2015		
Rahoitusinstrumentti	Muu		
Kokonaisbudjetti	3875000€	Uudenmaan osuus	580000€
Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	3.4. Hiilineutraali Uusimaa		
RIS3			
Maakuntakaava			

EURONET 50/50 MAX

EURONET 50/50 MAX

-projektin tavoite on aikaansaada energiasäästöä julkisissa rakennuksissa ottamalla 50/50 -menetelmä käyttöön yli 500 koulussa ja lähes 50 muussa julkisessa rakennuksessa 13:ssa eri EU-maassa. 9-vaiheinen menetelmä lisää rakennuksia käyttävien henkilöiden energiatietoisuutta ja liittää heidät aktiivisesti mukaan energiansäästötoimintaan. Menetelmän käytön myötä koituvat taloudelliset säästöt jaetaan tasapuolisesti rakennusten käyttäjien ja energialaskut maksavan kunnan kesken.

...levittää 50/50 -konseptia laajasti sekä kansallisella että Euroopan tasolla. Tarkoituksena on kannustaa paikallisia viranomaisia käyttämään 50/50 -menetelmää omistamissaan rakennuksissa.

...on jatkumo erittäin onnistuneelle EURONET 50/50 projektille, joka testasi 50/50 -menetelmää yli 50 eurooppalaisessa koulussa, ja joka voitti Eurooppalaisen Kestävän Energian Palkinnon (European Sustainable Energy Award) vuonna 2013! Uuden projektin ansiosta 50/50 -verkosto laajenee koko Eurooppaan ja liittämään mukaan uusia kouluja ja muita julkisia rakennuksia.

...aloitettiin huhtikuussa vuonna 2013 ja kestää kolme vuotta. Projektia tukee Euroopan Komissio Intelligent Energy Europe (IEE) -ohjelman kautta. Projektin muita rahoittajia ovat Iin Energia sekä Vaasan yliopisto.

Pääpartneri	Barcelona Provinical Council		
Uusmaalaiset partnerit	Helsingin kaupunki		
Hankkeen kesto	2013-2015		
Rahoitusinstrumentti	Muu		

Kokonaisbudjetti	1500000€	Uudenmaan osuus	113830€
Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	3.3. Ympäristöviisaat elintavat		
RIS3			
Maakuntakaava			

S12262 Aqua Vitae: Vesi ja ympäristöalan osaamiskeskittymä

Aqua Vitae. Vesi - ja Ympäristöalan osaamiskeskittymä - hankeen tuella perustetaan 5 uutta ympäristöosaamisen yritystä, tuetaan 26 suomalaisen mikro- ja pienyrityksen kasvua ja kansainvälistymistä sekä synnytetään 10 uutta, vientikelpoista tuotetta tai palvelua.

Hankkeen ja Novago Yrityskehitys Oy:n toimien avulla alueelle muodostetaan vesi- ja ympäristöalan osaamiskeskittymä, joka tiiviissä yhteistyössä muiden alan toimijoiden, kuten LUT ja LSBP, kanssa poistaa nykyisen, niukoilla resursseilla toimivien, aloittavien ja pienten yritysten tuotteiden ja palveluiden kehittämisen, prototuotannon ja tuotteiden toimivuuden todentamisen ongelman.

Pääpartneri	Novago Yrityskehitys Oy		
Uusmaalaiset partnerit			
Hankkeen kesto			
Rahoitusinstrumentti	ESR		
Kokonaisbudjetti	558870€	Uudenmaan osuus	558870€
Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	3.2. Vesien ja Itämeren tila paremmaksi		
RIS3			
Maakuntakaava			

Edellytyksiä luovat kaavoitustoimenpiteet ja infrahankkeet

Tuulivoiman lähtökohdat

Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan yhtenä teemana on tuulivoima. Tuulivoiman käsittely maakuntakaavassa perustuu mm. kansallisiin ilmasto- ja energiastrategian tavoitteisiin sekä Uudenmaan maakunnan omiin tavoitteisiin lisätä uusiutuvien energioiden määrää. Tällä hetkellä Uudellamaalla tuotetusta sähköstä vain 0,2 % tuotetaan uusiutuvilla energiamuodoilla, mutta ainakin tuulisuusolosuhteiden perusteella tuulivoimaa olisi mahdollista lisätä Uudellamaalla. Tiivis yhdyskuntarakenne, suuri väestömäärä ja arvokkaat luontokohteet aiheuttavat kuitenkin omat haasteensa maakunnallisten tuulivoima-alueiden löytämiselle.

Tässä raportissa kuvataan niitä lähtökohtia, joita tuulivoiman käsittelyyn maakuntakaavassa sisältyy. Lähtökohtina ovat mm. tuulivoiman nykytilanne ja asetetut tavoitteet, sekä tuulivoimalle soveltuvien alueiden kartoittaminen ja vaikutusten arviointi. Tavoitteena on luoda yleiskuvaus siitä, miten teemaa tullaan Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavassa käsittelemään ja millaisia tuulivoima-alueita kaavaluonnokseen lähtökohtaisesti otetaan mukaan.

Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	3.4. Hiilineutraali Uusimaa
RIS3	
Maakuntakaava	4. vaihemaakuntakaava

Edunvalvontatoimenpiteet

Energianeuvontahanke

Uudenmaan liiton energianeuvontahanke järjestää käytännönläheistä neuvontaa maakunnan asukkaille ja rakentajille. Lisäksi hanke rakentaa yhteistyötä maakunnan energianeuvonnan toimijoiden kesken.

Energianeuvontaa tarjotaan etenkin erilaisissa tapahtumissa ja tilaisuuksissa eri puolilla Uuttamaata. Yhteistyötä tehdään kuntien, järjestöjen, energiayhtiöiden, kehitysyhtiöiden ja valtionhallinnon toimijoiden kanssa.

Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	3.3. Ympäristöviisaat elintavat
RIS3	

Haja-asutusalueiden jätevesineuvonta sekä HAJAVESI-hankkeen esiselvitysvaihe

Haja-asutusalueiden jätevesineuvonta, Haja-asutuksen vesihuollon resurssiviisas kokonaistarkastelu (HAJAVESI) -hankkeen esiselvitysvaihe

Hankkeet:
- Kiinteistökohtaista jätevesineuvontaa Vantaanjoen valuma-alueen kunnille 2014
- Linkki -hanke 2014. Länsi-Uudenmaan haja-asutusalueiden jätevesineuvontahanke.
- NEUVO 4 -hajajätevesien neuvontahanke Loviisassa ja Lapinjärvellä

Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	3.2. Vesien ja Itämeren tila paremmaksi
RIS3	

Hiilineutraali Uusimaa -tiekartta

Uusimaa – ohjelmassa on asetettu tavoitteeksi ”hiilineutraali” – Uusimaa vuoteen 2050 mennessä. Ohjelman toimeenpanosuunnitelmassa on mainittu tarve laatia tavoitetta tukeva ja konkretisoiva ”tiekartta”, johon tehtävä hankinta kohdistuu. Hankinnan keskeisenä tavoitteena on muun muassa muodostaa kokonaiskuva maakunnan alueella tapahtuvista päästöistä nykyhetkellä, laatia arvio päästöjen kehityksestä, tunnistaa ja arvioida päästöjen vähentämiseksi tarvittavat toimenpiteet, kuvata eri toimijoiden vastuut ja roolit sekä laatia niiden pohjalta havainnollinen tiekartta hiilineutraaliuuden saavuttamiseksi vuoteen 2050 mennessä.

Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	3.4. Hiilineutraali Uusimaa
RIS3	

Pohjavesialueiden suojelusuunnitelmat, haja-asutusalueiden vesihuoltoa sekä jätevedenpuhdistamoa koskevat hankkeet

Pohjavesialueiden suojelusuunnitelmien laatiminen ja päivittäminen, Haja-asutusalueiden vesihuolto- ja viemäriverkostojen rakentaminen ja laajentaminen sekä yhdysvesijohto ja siirtoviemäri -rakentaminen, Nummelan jätevedenpuhdistamon Pilot-koelaitoksen typenpoiston tehostamishanke.

Hankkeet:
- Suojelusuunnitelman päivittäminen lentoaseman sekä Valkealähteen ja Koivukylän pohjavesialueilla.
- Myrskylän pohjavesialueiden suojelusuunnitelman laadinta.
- Lapinjärven pohjavesialueiden suojelusuunnitelman laadinta.
- Espoon pohjavesialueiden suojelusuunnitelman laatiminen.
- Tervalammen - Heponiitun haja-asutusalueen vesihuoltoverkoston rakentaminen Vihdissä.
- Monninkylä-Vahijärvi, haja-asutusalueen viemäriverkoston rakentaminen
- Saaren Vesihuolto-osuuskunnan haja-asutusalueen vesihuollon rakentaminen
- Långörin ja Gloskärin haja-asutusalueen viemäriverkoston runkolinjan rakentaminen
- Perttulan vesiosuuskunnan vesihuoltoverkoston laajentaminen haja-asutusalueella.
- Kerttulan haja-astusalueen viemäröinnin rakentaminen Tuusulassa.
- Hyökännummi -Hirvivaara yhdysvesijohto, vaihe 1, Hirvivaara-Ohkola rakentaminen Mäntsälässä.
- Haaran haja-asutusalueen vesihuollon runkolinjan rakentaminen
- Nummismäen vesiosuuskunnan haja-asutusalueen vesihuollon runkolinjojen rakentaminen, laajennushanke Metsäkylään Tuusulassa.
- Nybacka vesiosuuskunnan viemäröinnin runkolinjan rakentaminen
- Pernajan saariston vesiosuuskunnan haja-asutusalueiden vesihuollon runkolinjojen rakentaminen, vaihe 5
- Thorsvikin haja-asutusalueen vesihuollon rakentaminen

Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	3.2. Vesien ja Itämeren tila paremmaksi
RIS3	

VEDET-hanke

VEDET-hankkeen toimenpiteitä toteutettiin 11.3.–31.12.2014 yhteistyössä Uudenmaan ja Hämeen ELY-keskusten sekä alueen kuntien ja sidosryhmien kanssa. Hanke koostui toimien koordinoinnista kolmella teema-alueella, jotka olivat pohjavesien suojelu, hulevesien hallinta ja haja-asutusalueen jätevesihuolto.

Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	3.2. Vesien ja Itämeren tila paremmaksi
RIS3	

Viherrakenne ja ekosysteemipalvelut uusin menetelmin

Neljännessä vaihemaakuntakaavassa tarkastellaan viherrakennetta yhdenmukaisella tavalla maakunnan laajuisesti. Toimiva ja kattava viherrakenne on osa viihtyisää, turvallista ja terveellistä elinympäristöä, ja yhä enemmän myös maakunnallinen kilpailutekijä.

Viherrakenteella tarkoitetaan viheralueiden ja niiden välisten viheryhteyksien muodostamaa verkostoa. Viherrakenne on osa yhdyskuntarakennetta ja siihen sisältyvät myös vesialueet eli sinirakenne.

Kärkitavoitteet:
•Parannetaan ekosysteemipalveluiden tarjontaa
•Turvataan luonnon monimuotoisuus, niin että ekologisen verkoston ydinalueet ovat yhtenäisiä ja että yhteydet alueiden välillä säilyvät
•Varmistetaan yhtenäinen, riittävä ja hyvin saavutettava maakunnallinen virkistysalueverkosto
•Edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä ja niihin tukeutuvaa elinkeinotoimintaa

Kaavatyö alkaa tietopohjaa kokoavalla selvityksellä. Osa selvitystyöstä tehdään ympäristöministeriön rahoittamassa projektissa, joka tähtää maakuntakaavoituksen yleiseen kehittämiseen. Myös uusia paikkatietopohjaisia menetelmiä testataan luonnonympäristöjen arvottamisessa ja ekosysteemipalveluiden määrittämisessä.

Selvitystyössä korostetaan alueiden välisiä yhteyksiä ja viherrakenteen tuottamia ekosysteemipalveluita. Näitä ovat esimerkiksi ruuan- ja puuntuotanto, virkistysmahdollisuudet ja hiilen sidonta.

Uusimaa-ohjelman strateginen valinta	3.1. Monimuotoinen luonto ja luonnonvarat
RIS3	

Uudenmaan liitto // Nylands förbund
Uusimaa Regional Council // Helsinki-Uusimaa Region

Esterinportti 2 B • 00240 Helsinki • Finland
+358 9 4767 411 • toimisto@uudenmaanliitto.fi • uudenmaanliitto.fi